

LA BANCA ARMADA. INVERSIONS EXPLOSIVES DELS BANCS I CAIXES

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

INFORME

núm. 11

INFORME núm. 11

LA BANCA ARMADA. INVERSIONS EXPLOSIVES DELS BANCS I CAIXES

Rànquing de la banca armada a Espanya

Jordi Calvo Rufanges

Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs · Justícia i Pau
Barcelona, març 2012

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs
Justícia i Pau · Rivadeneyra 6, 10è
08002 Barcelona
T. 93 317 61 77
F. 93 412 53 84
www.centredelas.org
delas@justiciaipau.org
info@centredelas.org

Autoria:
Jordi Calvo Rufanges
Tècnic i investigador del Centre Delàs d'estudis per la Pau

Equip investigador de suport:
Anna Sánchez, Joan Farrés, Francisco Cano y Axel Thammers

Agraïments a Verónica Inés Melo, María Teresa Jurado i Laia Majà,
per la seva tesina «Los bancos en España señores de la guerra», que
va ajudar en la conceptualització d'aquest informe.

Barcelona, març 2012

Grafisme: Fundació Tam-Tam

D.L.: B-16799-2010
ISSN: 2013-8032

Índex

1. INTRODUCCIÓ	7
2. LA BANCA ARMADA A ESPANYA	9
2.1. Participació en accions	10
2.2. Crèdits i préstecs	19
2.3. Fons de inversió	20
2.4. Emisió de bons i accions	21
2.5. Finançament de les exportacions ..	22
3. RÀNQUING DE LA BANCA ARMADA ..	23
3.1. Rànquing de la banca armada espanyola	24
3.2. Rànquing de la banca armada estrangera a Espanya	24
4. ACCIONS DE DENÚNCIA DE LA BANCA ARMADA.	26
5. CONCLUSIONS	27
ANNEXOS	29

RESUM EXECUTIU

La importància del finançament per al complex militar-industrial és vital. Les empreses d'armament necessiten els serveis bancaris, tant per efectuar les seves operacions comercials corrents, com per aconseguir fons extraordinaris que els permetin emprendre el desenvolupament de noves armes, exportar a nous mercats i, en definitiva, mantenir la seva puixança competitiva en un sector eminentment privat.

Per això, en el complex militar-industrial incloem a les entitats financeres que ajuden a les empreses d'armes, perquè es converteixen en responsables directes, si tenen participacions en accions significatives sobre les empreses d'armes, o indirectes, si els concedeixen serveis financers per facilitar la seva expansió o permetre la seva supervivència a través de préstecs i crèdits, de l'emissió de bons, pagarés i accions, del finançament d'exportacions i dels fons de inversió. Utilitzem el qualificatiu de *banca armada* per referir-nos als bancs i caixes que formen part del negoci armamentista.

La banca tradicional no és només sospitosa de realitzar pràctiques no ètiques per augmentar els seus beneficis, sinó que podem demostrar que és culpable. Malgrat l'ocultació de les seves activitats sota del secret bancari trobem, en l'escàs accés a dades que des de les nostres modestes organitzacions podem tenir, que almenys 60 entitats financeres de les quals podem ser clients a Espanya no són ètiques des del punt de vista de les seves relacions amb el sector de la indústria d'armament. Aquest informe revela que la inversió de la banca armada ha superat els 45.000 milions d'euros en tan sol uns anys. Els diners destinats pels bancs eminentment espanyols al negoci de les armes ha arribat als 3.200 milions d'euros.

Segons l'anàlisi realitzat en aquest treball, tot banc considerat armat no és ètic i hauria de ser rebutjat com una opció per a les persones amb consciència a favor de la pau i els drets humans. Dit això, cal ressaltar que hi ha bancs més armats que altres. Pel valor total de la seva participació en el finançament de la indústria armamentista, pel tipus d'armes que han ajudat a produir i comercialitzar i per la seva implantació comercial a l'Estat espanyol, destaquem com els bancs menys ètics d'Espanya: BBVA, Santander, Barclays Bank, Deutsche Bank i ING. BBVA i Santander destaquen com els pitjors bancs (èticament parlant) d'Espanya. Segons les dades obtingudes, considerem com a bancs armats que destaquen sobre la resta també a Bankia, Liberbank i Banca Cívica. Aquestes dades poden servir per decidir abandonar algun dels bancs armats que apareixen en aquest informe i, sobretot, per canviar de banc quan es tracta d'un dels més destacats pel seu comportament poc ètic.

L'única alternativa a la banca armada és la banca ètica, perquè es compromet de forma integral a respectar uns principis que assegurin que no s'ajudarà financerament a activitats que lesionin la dignitat humana i que vulnerin els drets humans, com ocorre amb el negoci de les armes.

Índex de taules, gràfics i mapes

Taula 1: Inversions de la banca armada	10
Taula 2: Valoració de les participacions en accions de la banca armada 2011	11
Taula 3: Préstecs a empreses d'armament 2005-2010.	20
Taula 4: Fons de inversió amb accions i bons armats 2009-2011	21
Taula 5: Emissió d'accions i bons armats 2005-2010	22
Taula 6: Finançament d'exportacions d'armament italià 2000-2010	23
Taula 7: Rànquing de la banca armada espanyola	24
Taula 8: Rànquing de la banca armada estrangera a Espanya	25
Gràfic 1: Accionistes de CESCE.....	23
Gràfic 2: Repartiment de la banca armada espanyola.....	24
Gràfic 3: Repartiment de la banca armada estrangera que opera a Espanya	26
Mapa 1: Participacions en accions d'entitats financeres en empreses d'armament espanyoles.....	12-18

LA BANCA ARMADA. INVERSIONS EXPLOSIVES DELS BANCS I CAIXES.

RÀNQUING DE LA BANCA ARMADA A ESPANYA

Jordi Calvo Rufanges · Tècnic i investigador del Centre Delàs d'estudis per la Pau

La ràtio d'endeutament de les empreses d'armament espanyoles és d'un 73% de mitja

1. INTRODUCCIÓ

El *Centre Delàs d'estudis per la pau* de Justícia i Pau porta treballant durant dues dècades sobre el complex militar-industrial espanyol i el cicle armamentista. Des de 2007 ha inclòs en les seves línies de treball el finançament del sector armamentista, element que complementa la llista d'actors implicats en el negoci de les armes.

El finançament en les empreses d'armes espanyoles és tan rellevant com per a qualsevol altra empresa. Si prestem atenció a l'endeutament de les empreses d'armament espanyoles, trobem que de l'anàlisi de l'últim any del que disposem dades en el moment de realització d'aquest informe, la ràtio d'endeutament és d'un 73% de mitjana, aconseguint en alguns casos valors propers al 100%.¹ Les empreses d'armament necessiten els serveis bancaris, no solament per efectuar les seves operacions comercials corrents, sinó que també tenen la necessitat de les entitats financeres per aconseguir fons extraordinaris que els permetin emprendre el desenvolupament de noves armes, exportar a nous mercats i, en definitiva, mantenir la seva puixança competitiva en un sector eminentment privat.

La importància del finançament per a la indústria militar és, per tant, vital i per això incloem a les entitats financeres que ajuden a les empreses d'armes en el complex militar-industrial. D'aquesta manera es converteixen en

responsables directes, si tenen participacions en accions significatives sobre les empreses d'armament, o indirectes si els concedeixen serveis financers per facilitar la seva expansió o permetre la seva supervivència. Per això utilitzem el qualificatiu de *banca armada* per referir-nos als bancs i caixes que formen part del negoci armamentista.

El present treball està estructurat en quatre capítols principals d'anàlisi. El primer està dedicat a mostrar què és la banca armada, partint de la metodologia seguida en l'estudi. En aquest es mostrarà l'abast de les relacions entre la banca i les armes, tenint en compte els cinc tipus de suport financer identificats, dels bancs a la indústria armamentista. A continuació es realitzarà una anàlisi de les mateixes dades amb l'objectiu de classificar les entitats financeres en un rànquing segons la seva implicació total en el negoci de les armes. Es distingirà entre bancs espanyols i estrangers que operen a Espanya, amb l'objectiu de mostrar les dades d'una forma més fàcilment comparable entre bancs de diferent àmbit d'actuació. El treball d'anàlisi es tancarà amb un apartat en el qual es realitza una breu explicació de les accions i campanyes de denúncia de la banca armada empreses fins avui en l'Estat espanyol. En últim lloc es facilita un annex on es mostren les fitxes de cadascun dels bancs que apareixen al llarg d'aquest estudi, per saber la seva implicació concreta i detallada en la indústria d'armament. De la mateixa manera, apareix un directori final amb les empreses d'armament i les armes que produeixen, a les quals es fa referència al llarg de tot l'informe.

La banca armada són els bancs i caixes que formen part del negoci armamentista

1. Dades obtingudes després de l'anàlisi de 92 empreses d'armament espanyoles de la base de dades SABI, consultada el març de 2011 i gener de 2012.

La majoria de dades sobre la banca armada en aquest informe es refereixen a les armes més controvertides

Les empreses d'armes objecte d'estudi són per una part les espanyoles, per a les que s'ha consultat el llistat que apareix a la web del centre Delàs.² Tanmateix, les dades a les que s'ha tingut accés de la banca armada espanyola es centren en la seva majoria en les participacions en accions. La resta de dades sobre crèdits, accions en fons d'inversió, i d'emissió de bons i pagarés, s'han obtingut principalment d'informes internacionals que focalitzen la seva atenció en les empreses d'armes més controvertides del món, és a dir, les que produeixen bombes de dispersió, mines antipersonal i armes nuclears o d'urani empobrit. És per això que l'informe es centra tant en les empreses d'armes espanyoles, on ja no hi ha cap empresa amb la possibilitat de fabricar les armes controvertides a les que ja hem comentat, i les empreses europees o americanes dedicades a la producció de l'armament amb major rebuig social.

Les fonts consultades, a més dels informes als que es fa referència al llarg de l'estudi i articles que han inspirat aquest anàlisi³, són bases de dades empresarials públiques i privades, com el registre mercantil, la Comissió Nacional del Mercat de Valors, el SABI o Einforma. També s'ha recopilat la informació facilitada pels informes realitzats fins el moment per centres d'investigació europeus. És el cas de Netwerk Vlaanderen⁴, Profundo⁵ o algunes entitats de

la Cluster Munition Coalition (CMC).⁶ Aquests informes mostren resultats fruit de la consulta de les bases de dades Thomson i Bloomberg. Una altra font de informació de gran importància han estat les memòries i webs de les pròpies empreses d'armes analitzades i de les pròpies entitats financeres. Un seguiment de les notícies existents al respecte de la premsa especialitzada ha complementat bona part de la informació⁷.

Els bancs objecte d'estudi són tant aquells de titularitat espanyola, els noms comercials dels quals són coneguts entre la població espanyola, com aquells que sense ser locals operen a Espanya i són també una opció de mercat per a la societat espanyola. S'inclouen també en els annexes altres entitats financeres amb poca o nul·la presència en el mercat espanyol, però que en un mercat global com és el financer i gràcies a la difusió internacional del present informe, poden ser d'interès. En les grans corporacions financeres internacionals, així com en els nous grups resultants de les fusions en el sector financer espanyol, les dades presentades es troben agrupades sota la nova denominació comercial o la del grup majoritari. En les fitxes de cada entitat financera de l'annex s'especifica les entitats que conformen cada grup. Cal tenir en compte que les agrupacions aquí mostrades poden diferir de la realitat en el moment de lectura d'aquest informe, ja que el mercat financer es troba en un moment de profunds canvis, que inclouen noves fusions o adquisicions de bancs i caixes.

2. *Directori d'Empreses i Indústries Militars del Centre Delàs* (2012). Disponible a: http://www.centredelas.org/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=101&lang=es, consultat el 17 de febrer de 2012.
3. Ortega, Pere (2008): «Desarmar la banca», *Materiales de trabajo* 33, Centre Delàs d'Estudis per la Pau, Barcelona
4. Calvo i Rufanges, Jordi (2008): La banca y el negocio de las armas, Athanor núm. 72 (novembre/desembre 2008).
5. Scheire, Christophe (2007): *Explosive Investments. Financial Institutions and Cluster Munitions. Briefing Paper*. Netwerk Vlaanderen, Bruselas.
6. Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren y Roderick Bouwers (2011): *Negocios sucios. Los Bancos españoles que financian a productores de armas*. Madrid, Setem.

6. Boer, Roos y Esther Vandenbroucke (2011): *May 2011 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility*, Bruselas, IKV Pax Christi y Netwerk Vlaanderen
7. Boer, Roos y Esther Vandenbroucke (2010): *April 2010 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility*, Bruselas, IKV Pax Christi y Netwerk Vlaanderen.
7. Revista especialitzada en l'aspecte militar: *Fuerzas de Seguridad y Defensa, Infodefensa*; i premsa especialitzada en economia i empresa: *Cinco Días, Expansión y El economista*.

En relació al període d'anàlisi, les dades aconseguides són en la seva majoria dels anys immediatament anteriors a la publicació d'aquest informe, ja que les memòries i balanços empresarials, així com les fitxes de cada empresa que ofereixen les bases de dades, són posades al públic almenys amb un o dos anys de retard.

Amb tot això, l'objectiu de l'informe és mostrar el volum i la importància de les relacions entre els bancs i les empreses d'armes per, d'aquesta manera, identificar aquelles entitats financeres que són protagonistes de pràctiques poc ètiques, com és obtenir beneficis de la fabricació i exportació d'armes.

2. LA BANCA ARMADA A ESPANYA

La banca armada és la terminologia utilitzada en aquest treball per referir-nos a les entitats financeres que participen en el negoci armamentista mitjançant un, varis o tots els principals tipus de finançament del sector armamentista que existeixen. Les formes de finançar a la indústria de les armes identificades i aquí desenvolupades són cinc: la participació en accions, el finançament de les exportacions, l'emissió de bons i pagarés, els fons de inversió i la concessió de crèdits i préstecs a les empreses d'armes.⁸

Les empreses d'armament que donen sentit al terme banca armada en aquest treball són un total de 41, que podrien ser més, però només hem considerat aquelles de les quals es disposa de informació. Aquestes han rebut suport financer en 457 ocasions. Es pot accedir a informació més detallada de les mateixes en el directori d'empreses d'armes de l'annex. A causa que els informes realitzats sobre les relacions entre les entitats financeres i la indústria armamentista han estat dirigits a mostrar aquell armament amb major rebuig social, les empreses d'armes

8. Netwerk Vlaanderen (2010): The scope of Banks, sustainable investment policies, the issue of indirect and direct financing. Background paper, disponible a <http://www.stopexplosiveinvestments.org/uploads/pdf/Direct%20and%20indirect%20investments.pdf>, consultat el 12 de desembre de 2011.

amb major nombre d'operacions de la banca armada a les quals es fa referència són les que produeixen bombes de dispersió, mines antipersonal i armes nuclears.⁹ És per això que Textron, Lockheed Martin, EADS i Thales aglutinen la meitat dels casos en què la banca ha vist lucratiu invertir diners en armament.

No obstant això, cal esmentar que existeixen altres maneres d'establir relacions econòmiques entre les empreses d'armes i les entitats financeres.¹⁰ La més evident és la de tenir obert un compte corrent, els dipòsits i la resta d'operativa de la banca comercial en una o altra sucursal bancària. No hem inclòs aquestes relacions, que indubtablement ajuden a les empreses d'armes a realitzar el seu negoci, perquè la llista de bancs i caixes que ofereixen els seus serveis bàsics a les empreses d'armament són probablement el 100% dels quals operen en l'Estat,¹¹ i un dels objectius d'aquest treball és discriminar i ressaltar a aquelles entitats financeres de la banca a Espanya a les quals es pot assenyalar clarament com a bancs amb un comportament molt més reprovable per la seva significativa ajuda a la fabricació i comercialització d'armes.

9. Scheire, Christophe (2004): Cluster Bombs, Landmines, Nuclear Weapons and Depleted Uranium Weapons – A Report on the Financial Links between Banks and the Producers of Controversial Weapon Systems, Netwerk Vlaanderen, Bruselas y Scheire, Christophe (2006): Explosive Portfolios. Bank Groups and Cluster Munitions, Netwerk Vlaanderen, Bruselas

10. Louwagie, Inez, Luc Weyn y Mathias Biestman (2005): Where do you draw the line? - Research into the financial links between five bank groups and companies that abuse human rights, Netwerk Vlaanderen, Bruselas

11. Com es pot comprovar en l'annex Jurado, María Teresa, Verónica Inés y Laia Majà (2011): Los bancos en España: señores de la guerra, Tesina del Màster en Globalització, desenvolupament i cooperació de Fundació Món-3

Els bancs analitzats són aquells que operen a Espanya, ja siguin espanyols o estrangers

Existeixen cinc formes de finançar les empreses d'armes: la participació en accions, el finançament d'exportacions, la emissió de bons i pagarés, els fons de inversió i els crèdits i préstecs

Les empreses d'armes amb major nombre d'operacions de la banca són les que produeixen bombes de dispersió, mines antipersonal i armes nuclears

La inversió de la banca armada supera els 45.000 milions d'euros

Moltes de les participacions es troben ocultes darrere d'empreses de inversió intermediàries

La possessió d'accions suposa tenir part de la propietat i, per tant, capacitat de decisió, en la indústria armamentista

En la taula 1 es recull la valoració de les inversions de la banca armada, mostrant la quantitat final acumulada de cadascuna de les cinc principals tipologies de finançament de la indústria d'armament. El període al que es refereixen les dades varia en funció de la informació a la qual s'ha tingut accés de cadascuna de les tipologies. De totes maneres podem afirmar que les dades que ofereix la taula corresponen a aquells obtinguts en diversos informes des de l'any 2000. La inversió total de la banca armada supera els 45.000 milions d'euros, la qual cosa mostra el gran volum de fons desviats cap a la indústria d'armament. El finançament de les exportacions d'armes és la dada que aconseguix valors més elevats (prop de 17.000 milions d'euros), de tal manera

que reflecteix la importància del suport financer perquè aquestes operacions es realitzin. El muntant destinat a concedir préstecs a la indústria de les armes supera els 14.000 milions d'euros, fet que indica la necessitat de les empreses d'armament de tenir diners abans de generar-los per poder subsistir o emprendre nous projectes. Els fons de inversió i l'emissió d'accions també han suposat una inversió molt elevada de la banca armada, sent més de 14.000 milions d'euros en accions i bons d'empreses d'armes gestionats per la banca. Finalment, les participacions en accions mostren muntants més reduïts de inversió total, ja que només s'han considerat les accions d'empreses d'armes espanyoles, en general més modestes pel que fa a la seva grandària i facturació.

Vegem a continuació el detall de cadascuna de les tipologies de finançament de la banca armada, ordenant els bancs en relació a la valoració de la seva inversió, per comprovar en cadascun dels casos quins bancs se situen en el més alt d'un hipotètic rànquing de la banca armada per tipologies. Més endavant recollirem aquestes dades en una taula única, separant els bancs espanyols dels estrangers, per calcular el definitiu rànquing de la banca armada

que ens permeti identificar els bancs amb major vinculació amb la indústria armamentista.

2.1. Participació en accions¹²

Les vinculacions en accions entre les entitats financeres i les empreses d'armament són de gran rellevància per dos aspectes fonamentals. Primer, perquè la possessió d'accions suposa tenir

Taula 1: Inversions de la banca armada

Tipus inversió	Valor
Participacions en accions	378.398.904 €
Préstecs	14.241.182.529 €
Fons d'inversió	7.325.048.606 €
Emissió d'accions i bons	6.805.333.945 €
Finançament d'exportacions	16.711.000.000 €
Total	45.460.963.985 €

Font: elaboració pròpia

part de la propietat i, per tant, capacitat de decisió, en la indústria armamentista. Segon, perquè al comprar i mantenir accions d'una empresa estem ajudant al seu finançament ja que és una pràctica habitual la captació de fons per part de les empreses mitjançant ampliacions de capital. A més, tenir accions d'una empresa és donar valor a la mateixa, confiar en la seva capacitat de generar beneficis i esperar que així ho faci. La valoració de les inversions en participacions en accions de les entitats financeres s'ha realitzat tenint en compte la seva participació real, fins i tot si és indirecta, sobre la facturació de l'últim any al que s'ha tingut accés. En el mapa 1 que apareix més endavant pot comprovar-se de quina manera els bancs inverteixen directament i, sobretot, indirectament en la indústria armamentista. Moltes de les participacions es troben ocultes darrere d'empreses de inversió intermediàries. Les identificades en aquest informe són Madrigal Participacions, Liquidambar, Carisa, Grup Isolux Corsan, Oesia i Vector Capital, el desglossament d'accionistes pot consultar-se a l'annex.

12. Les fonts específiques de les taules, gràfics i mapa apareixen en l'annex, on es troben les fitxes de finançament de la indústria armamentista de cada entitat financera

La taula 2 recull el valor de les accions que en les empreses d'armament espanyoles tenen els bancs que operen a Espanya. Són tretze les empreses d'armes amb bancs entre els seus accionistes, havent-se analitzat els informes financers d'un total de 91 companyies. És a dir, el 14% de les empreses estudiades estan en major o menor mesura en mans de bancs. Les empreses a les quals ens referim són: Amper, Bull, Inmize, Iberia Manteniment, CAF, Tecnobit, Alestis, Aernnova, Aciturri, Emte Sistemes, Gas Gas Motos, Hispasat i Hisdesat. La controvèrsia que generen els productes militars que aquestes fabriquen és molt diferent. Per exemple, és de major gravetat tenir una participació, encara que sigui menor o indirecta, en Inmize perquè és fabricadora de components per a míssils, com ocorre amb Barclays Bank, Bankia i Liberbank. Cal destacar també que les empreses que atrauen a les entitats financeres com a accionistes són aquelles que es dediquen a la fabricació de components tecnològics per a l'armament i la guerra. Entre aquestes, Indra, Amper i Tecnobit són les preferides pels bancs que operen a Espanya.

Existeixen dos casos que no apareixen recollits en aquest informe que mereixen un esment especial. El primer es refereix a la participació del Banc Santander, fins al setembre de 2011, del 22,62% de les accions de Expal (Explosius Alabesos S.A., del grup Maxam Corp.) a través de Vista Capital. Expal és productora d'explosius, mines, municions, bombes de fragmentació i carcasses, i la seva producció és 100% militar. Expal va produir, fins que va ser prohibit per llei, mines antipersonal i bombes de dispersió. A partir d'aquest moment qui s'ha fet amb la participació del Santander en Expal és la firma internacional de capital de risc Advent International, de qui no hem pogut esbrinar el seu accionariat. El segon cas que mereix ser esmentat és la participació del BBVA a través de Corporación IBV en Rymsa (Radiació i Microones, S.A.), dedicada a les telecomunicacions i radars, amb un 15% de producció militar. Corporación IBV posseeix el 100% de Rymsa i IBV estava participada pel BBVA en un 50% fins a juny de 2011 quan va passar a

ser propietat de l'empresa de capital de risc N+1, de la qual desconexim els seus accionistes.

Com podem observar en el mapa 1, Bankia, Liberbank, Barclays Bank i Banca Cívica, destaquen pel que fa a la seva participació en accions en empreses d'armes espanyoles.

Bankia, Liberbank, Barclays Bank i Banca Cívica destaquen pel què fa a la seva participació en accions en empreses d'armes espanyoles

El 14% de les empreses d'armes estudiades estan en major o menor mesura en mans de bancs

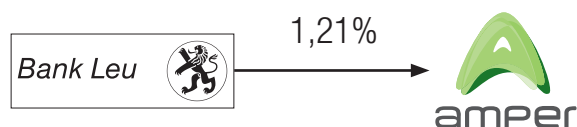
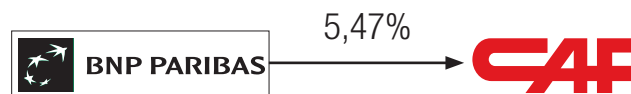
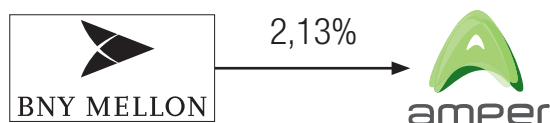
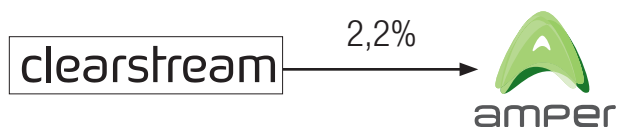
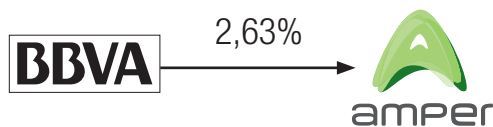
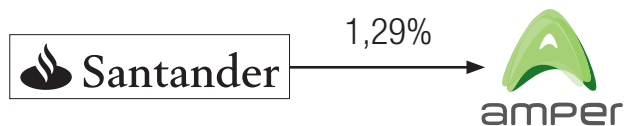
Taula 2: Valoració de les participacions en accions de la banca armada 2011

	Entitat financera	Valor accions segons vendes defensa
1	Bankia	141.137.500 €
2	Liberbank	83.967.787 €
3	Barclays Bank	36.125.525 €
4	Banca Cívica	34.257.540 €
5	Grupo Banco Espirito Santo	25.792.000 €
6	EBN Banco de Negocios	11.233.942 €
7	Unicaja-Caja España-Duero	10.011.706 €
8	Kutxabank	9.393.259 €
9	Banco Mare Nostrum (BMN)	5.702.529 €
10	Banco Sabadell	3.356.829 €
11	Caixabank	2.959.340 €
12	Deutsche Bank	2.151.176 €
13	BNP Paribas	1.867.935 €
14	BBVA	1.727.384 €
15	JP Morgan Chase	1.501.098 €
16	Clearstream Banking	1.444.960 €
17	Mellon Bank	1.398.984 €
18	Goldman Sachs	1.333.304 €
19	Caja 3	1.025.706 €
20	Santander	847.272 €
21	Bank Leu	794.728 €
22	Banco Europeo de Finanzas (BEF)	368.400 €
Total		378.398.904 €

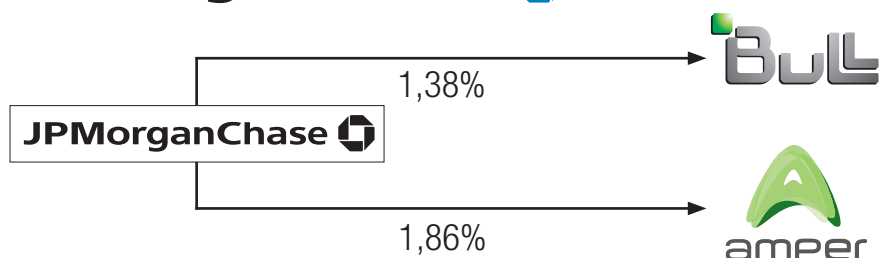
Font: elaboració pròpia.

Mapa 1: Participacions en accions d'entitats financeres en empreses d'armament espanyoles

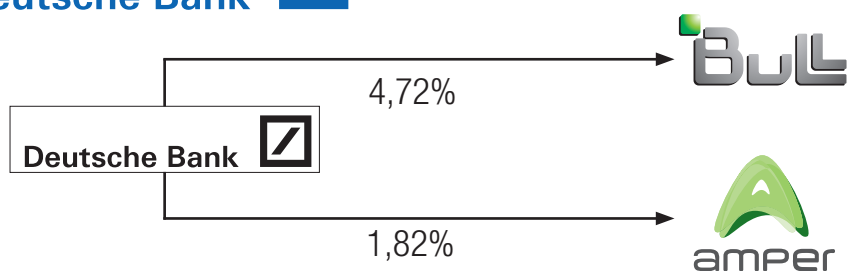
Font: elaboració pròpia.

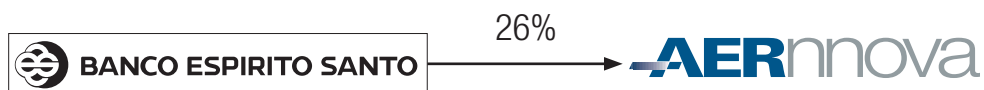
JPMorganChase

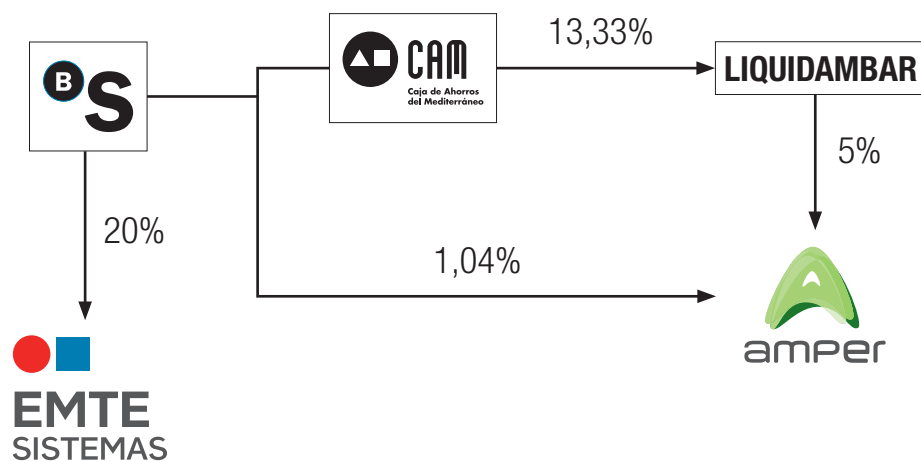
Deutsche Bank

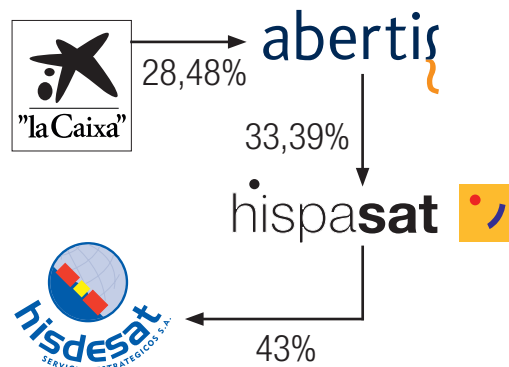
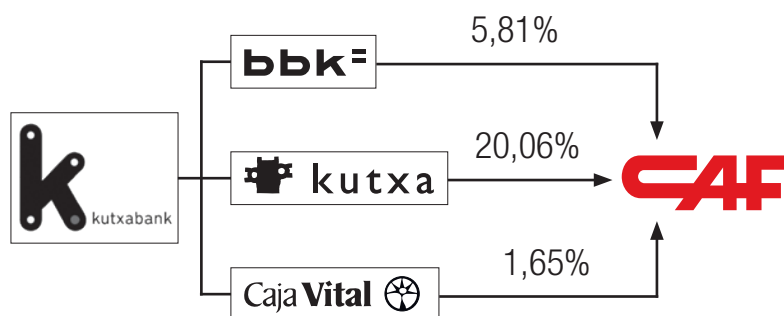
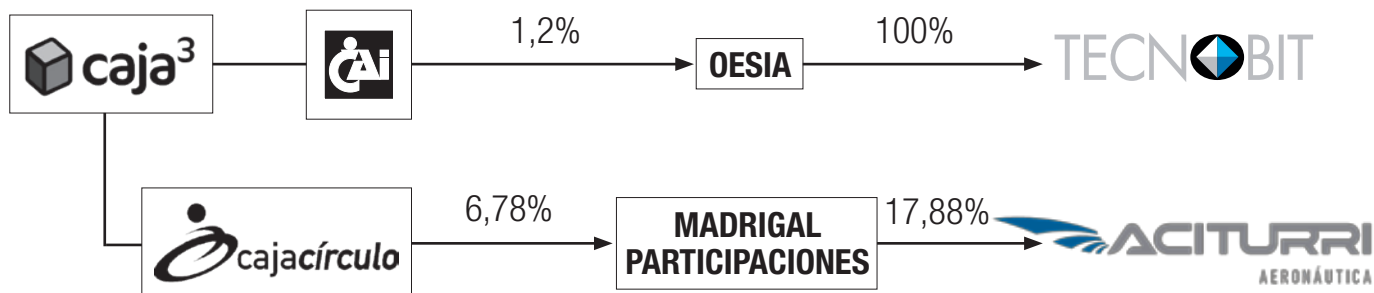
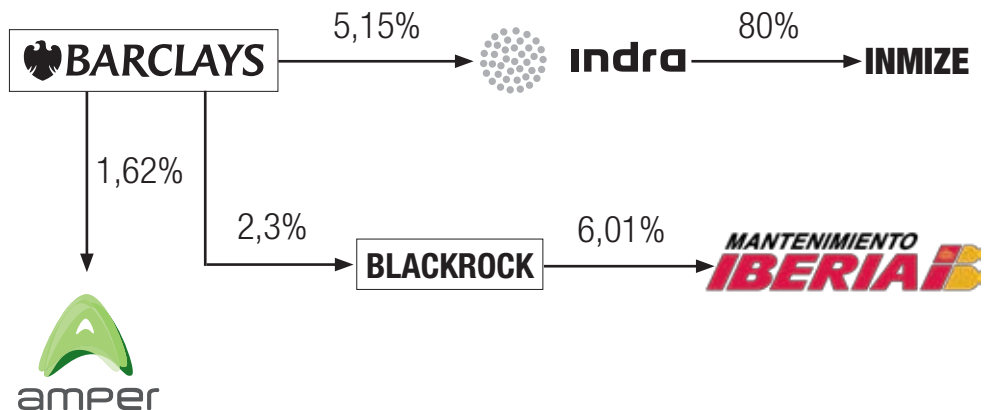
BANCO ESPIRITO SANTO

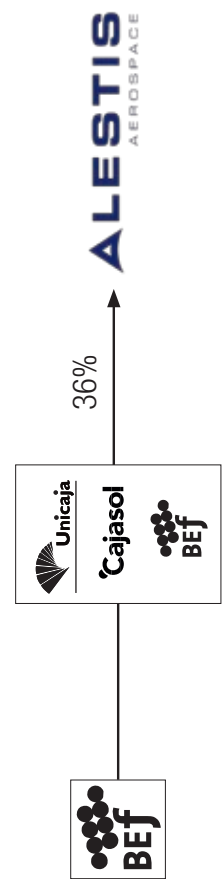
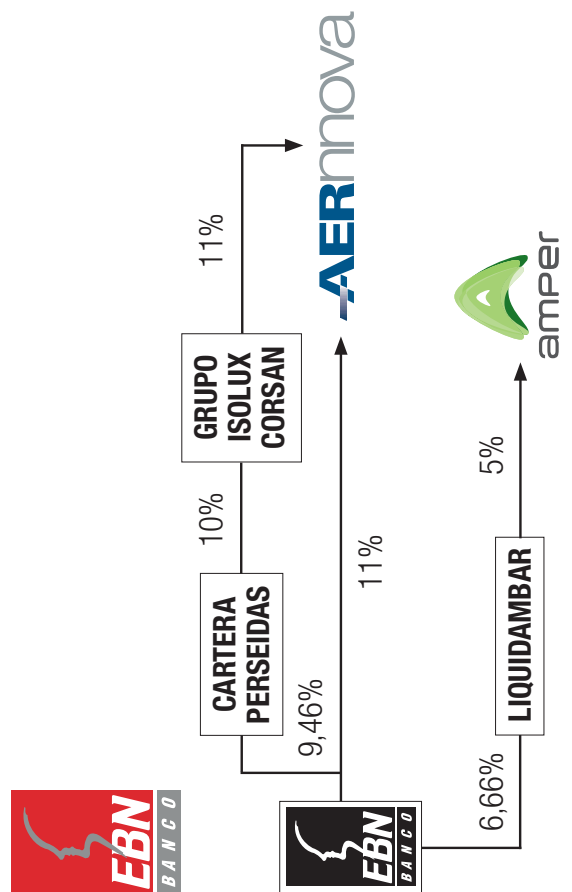
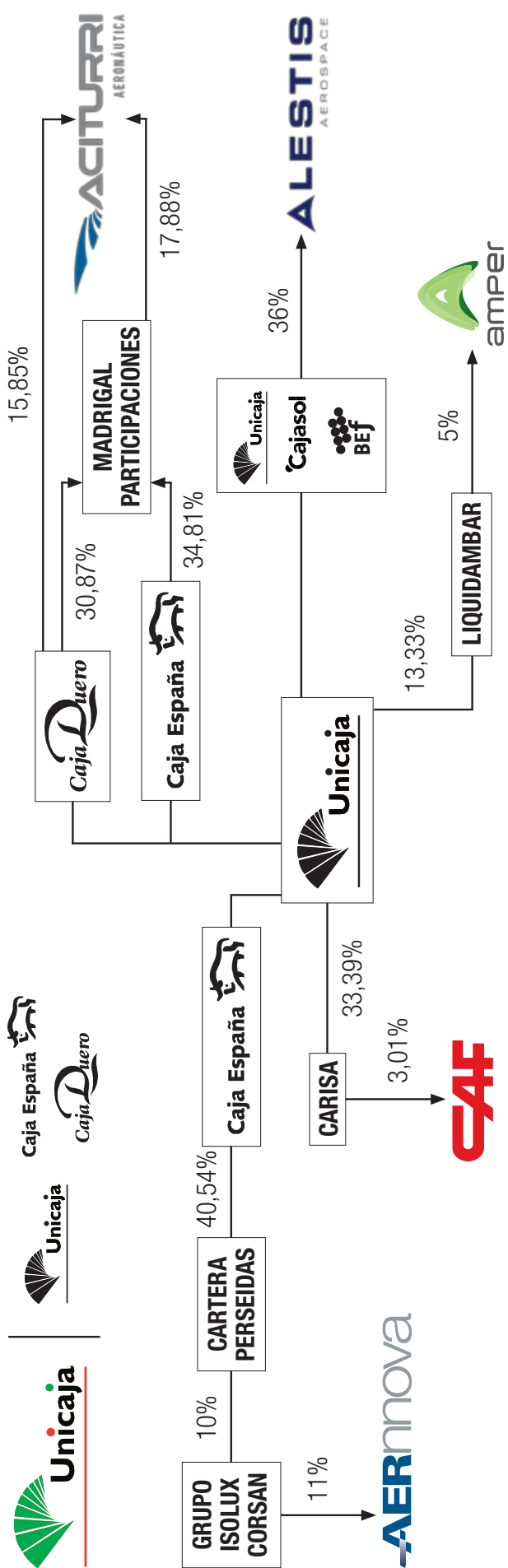

BancoSabadell

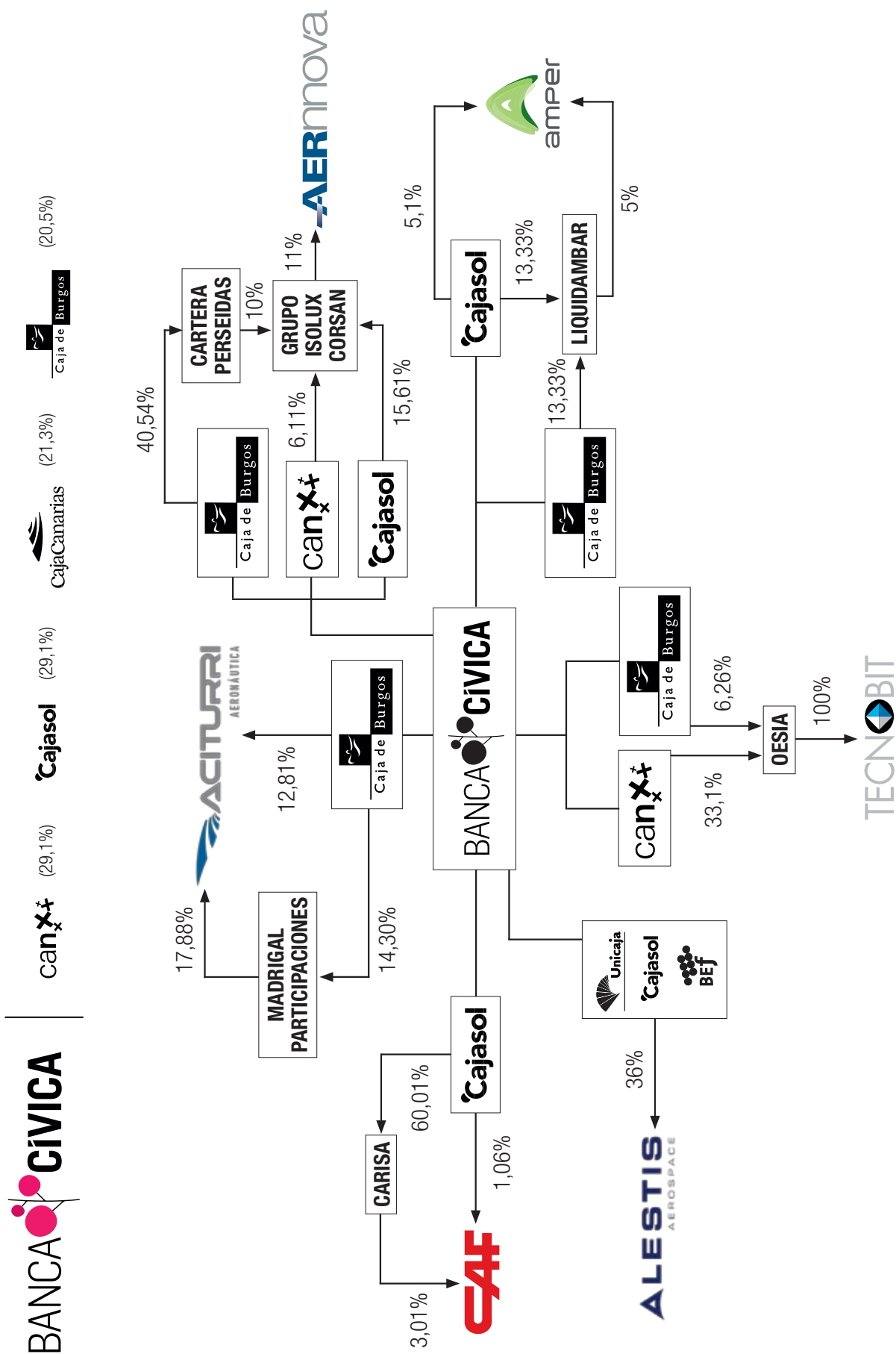

Mapa 1: Participacions en accions d'entitats financeres en empreses d'armament espanyoles (cont.)

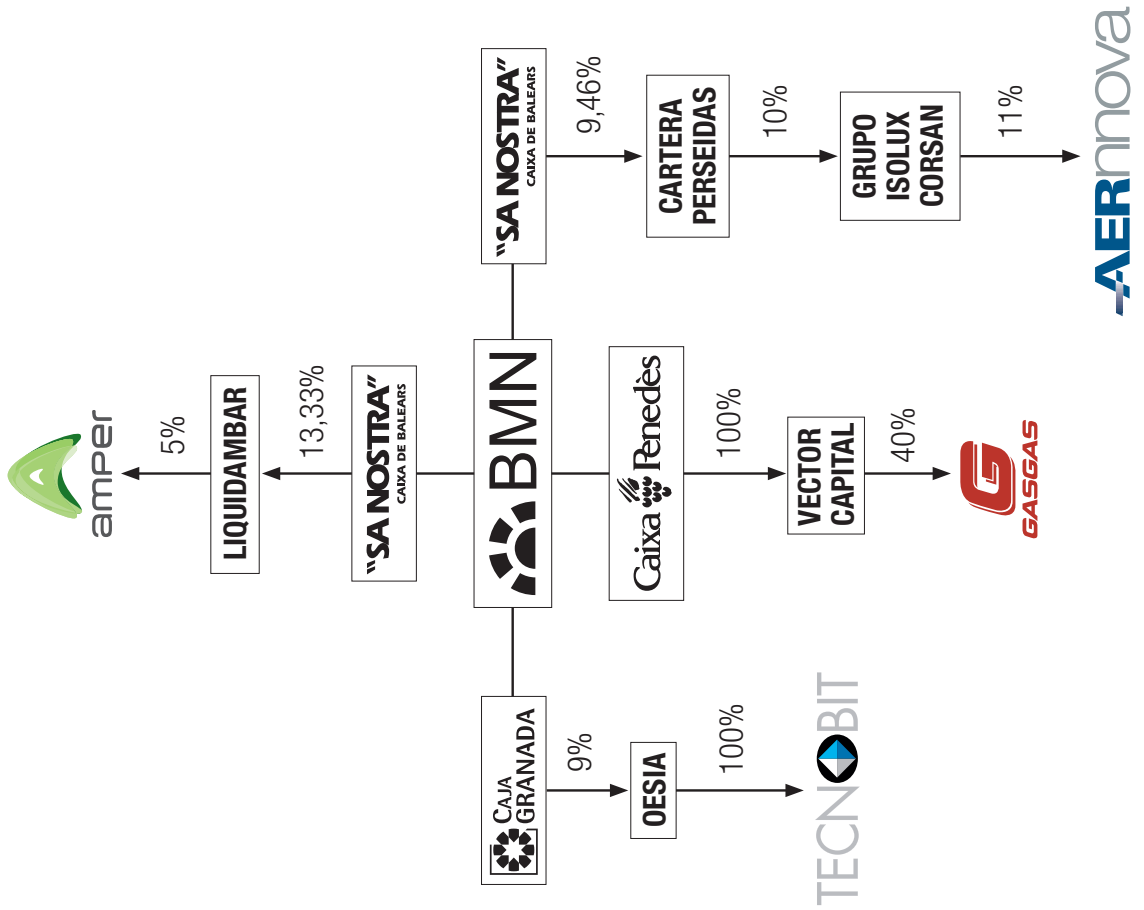

Mapa 1: Participacions en accions d'entitats financeres en empreses d'armament espanyoles (cont.)

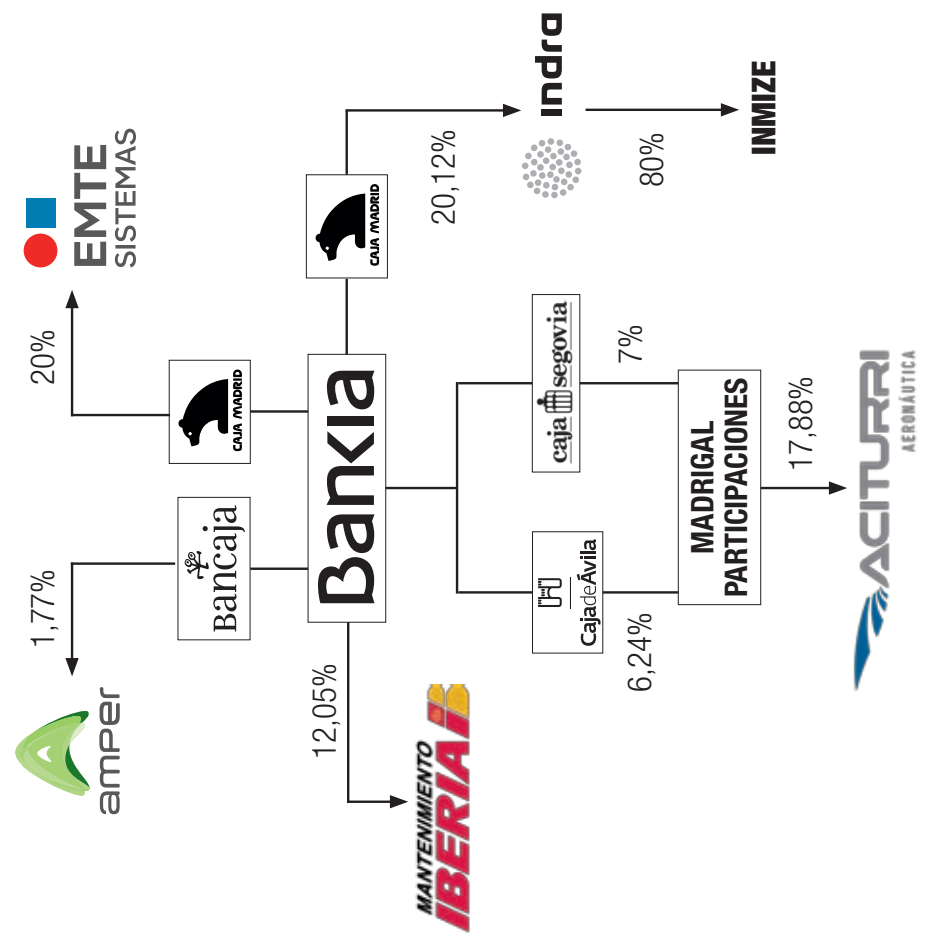

- CAJAMURCIA (41%)
- CAJA GRANADA (18%)
- Caixa Penedès (28%)
- "SA NOSTRA" CAJA DE BALEARS (13%)

- CAJA MADRID (52,06%)
- Bancaja (37,7%)
- CAJA LAIETANA (2,11%)
- caja segovia (2,01%)
- cajarioja (1,34%)
- La Caja de Canarias (2,45%)
- Caja de Ávila (2,11%)

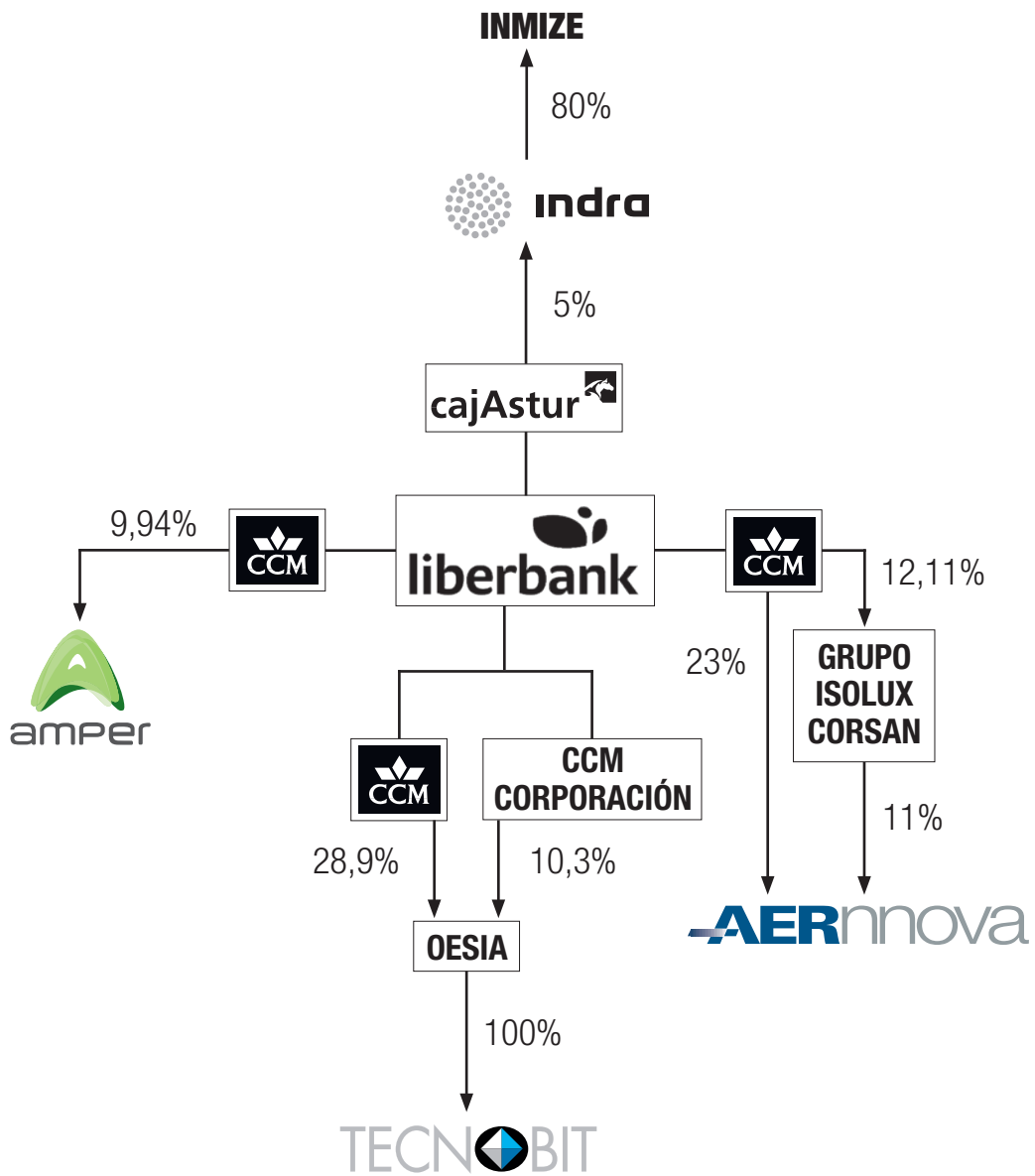
Mapa 1: Participacions en accions d'entitats financeres en empreses d'armament espanyoles (cont.)

cajAstur (66%)

CAJA CANTABRIA (14%)

CAJA DE EXTREMADURA (20%)

2.2. Crèdits i préstecs

La manera més directa que tenen els bancs i caixes d'ajudar a les empreses d'armes és mitjançant la concessió de crèdits i préstecs. Aquests se solen realitzar de manera sindicada entre diverses entitats financeres, aconseguint d'aquesta manera muntants més elevats. L'ingrés obtingut és l'habitual en aquests casos, les comissions per la gestió i els interessos per l'avançament del valor del crèdit o préstec. Les dades obtingudes per realitzar la taula 3 provenen principalment dels informes sobre les inversions en empreses productores d'armes especialment controvertides (nuclears, municions de dispersió i mines antipersonal), esmentats anteriorment. Es tracta de Thales, EADS, Boeing, Finmeccanica, General Dynamics, Honeywell International, Lockheed Martin, Safran, Larsen & Troubo, Textron, L-3 Communications, Alliant Techsystems i McDermott.

Pel que fa a la indústria espanyola a la qual se li han concedit préstecs, solament coneixem el cas de Maxam (la matriu de Expal) i d'Instalaza. El cas d'aquesta última, que tenia com a assessor a l'actual ministre de Defensa Pedro Morenés, va sortir a la llum arran del descobriment de la carcassa d'una de les seves municions de dispersió venudes al règim de Gadafi poc abans de la seva prohibició a Espanya i utilitzades pel seu exèrcit durant la guerra civil líbia de 2011. La investigació encarregada per Setem al centre de investigacions econòmiques Profundo¹³, sobre qui va haver concedit préstecs a Instalaza en 2007, quan es dedicava a aquests negocis, va donar com a resultat que almenys deu entitats financeres que operen a Espanya concedien 12 milions d'euros a aquesta empresa (Deutsche Bank, Cajalón, Caja España, Caja del Mediterráneo, Bankinter, Barclays Bank, Ibercaja, Banco Popular, Banco Sabadell i La Caixa). A la banca armada relacionada amb una de les

13. Annex de Instalaza de l'informe de Setem (2011) «Negocios sucios, bancos españoles que financian armas». Disponible a <http://finanzaseticas.org/wp-content/uploads/2011/05/ANEXO-BANCALIMPIA-SETEM-bombasInstalaza.pdf>, consultado el 12 de diciembre de 2011.

produccions d'armes menys ètiques esmentada cal afegir el cas del crèdit concedit per Caixa Catalunya (18 milions d'euros), BBVA, Banesto (del grup Santander) i altres 15 entitats de les quals desconexem el nom, al grup Maxamcorp Holding SL, propietària del 100% d'Explosius Alabesos S.A (Expal) una de les empreses d'armes amb menys escrúpols de l'Estat espanyol, de la qual ja hem fet esment anteriorment.

Com podem comprovar en la taula 3, el BBVA és el segon banc que més diners ha prestat per a la producció d'armament (superant els mil milions d'euros). El Santander no es queda enrere i se situa en el quart lloc amb 750 milions d'euros concedits en forma de crèdit o préstecs a algunes de les empreses d'armament més controvertides del món. Els grans conglomerats financers són, en tot cas, els qui més diners han prestat a les empreses que produeixen armes, algunes d'elles fins i tot a Textron, l'única productora nord-americana de mines antipersonal, que a més també segueix produint les injuriades bombes de dispersió; o a Raytheon, qui també ha estat i és productora de municions de dispersió quan se li van concedir alguns dels préstecs aquí denunciats. En els annexos es pot consultar el detall de cadascuna d'aquestes operacions i així identificar els bancs amb menys escrúpols del mercat mundial. Per la proximitat i gravetat de l'assumpte, destaca el préstec de 25 milions d'euros concedit pel BBVA a Raytheon al març de 2005.

En aquest llistat no apareixen comptabilitzats crèdits de gran rellevància en la inversió en armes de les entitats financeres especificades perquè van ser concedits entre diversos bancs i desconexem el seu desglossament detallat. Encara que si que hem afegit la seva suma total al final de la taula 3. En concret ens referim al crèdit sindicat d'1.500 milions d'euros concedit a una de les majors empreses europees d'armes, Thales, al gener de 2005 per ING, ABN Amrobank, Bank Of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Barclays Bank, BBVA, BNP Paribas, Calyon (Crédit Agricole), Citigroup, Dresdner Kleinwort Wasserstein, Deutsche Bank, Fortis Bank (ahora del grupo BNP), HSBC, JP Mor-

La manera més directa que tenen els bancs i caixes d'ajudar a les empreses d'armes és la concessió de crèdits i préstecs

El BBVA és el segon banc que més diners ha prestat per a la producció d'armament. El Santander es situa en quarta posició

Taula 3: Préstecs a empreses d'armament 2005-2010

	Entitat financera	Valor préstecs en armes
1	JP MORGAN CHASE	1.853.788.728 €
2	BBVA	1.033.245.259 €
3	BNP Paribas	993.743.122 €
4	Santander	750.000.000 €
5	BANK OF AMERICA	674.699.773 €
6	CITIGROUP	569.623.626 €
7	ROYAL BANK OF SCOTLAND	353.599.691 €
8	BANK OF TOKYO- MITSUBISHI UFJ	343.195.935 €
9	Barclays Bank	336.664.196 €
10	Credit Agricole	305.620.041 €
11	Société Générale	293.547.172 €
12	UBS BANK	256.268.823 €
13	MORGAN STANLEY	214.930.836 €
14	Deutsche Bank	181.524.385 €
15	Goldman Sachs	175.722.218 €
16	HSBC	158.798.834 €
17	CREDIT SUISSE	151.503.674 €
18	BAYERISCHE LANDESBANK	150.216.251 €
19	ABN AMROBANK	145.000.000 €
20	Commerzbank	142.014.151 €
21	DRESDNER KLEINWORT WASSERSTEIN	120.000.000 €
22	WEST LB	110.216.251 €
23	LLOYDS BANKING	73.418.351 €
24	IntesaSanpaolo	52.500.000 €
25	GENERAL ELECTRIC	50.366.959 €
26	MERRILL LYNCH	45.451.102 €
27	STATE STREET	37.500.000 €
28	Bankia	19.000.000 €
29	SOVEREIGN BANK	18.937.959 €
30	CATALUNYA CAIXA	18.000.000 €
31	Grupo Caja Rural	2.692.750 €
32	Unicaja-Caja España-Duero	2.153.297 €
33	BANCO SABADELL	1.690.344 €
34	BANKINTER	852.310 €
35	Ibercaja	498.993 €
36	BANCO POPULAR	299.308 €
37	Caixabank	33.000 €
	Crèdit entre diversos bancs a Lockheed Martin	1.246.157.680 €
	Crèdit entre diversos bancs a Gencorp	1.857.707.510 €
	Crèdit entre diversos bancs a Thales	1.500.000.000 €
	Total	14.241.182.529 €

Font: elaboració pròpia.

gan Chase, Lloyds Bank, Mediobanca, Royal Bank of Scotland (RBS), Société Générale, UBS Bank. També al que va ser concedit al gegant armamentista Lockheed Martin al juliol de 2005 per un valor d'1.500 milions de dòlars, almenys per Bank of America, Citigroup i JP Morgan Chase. O al que va rebre l'empresa d'armes Gencorp al juliol de 2006 per un valor de 2.350 milions de dòlars entre diversos bancs dels quals només coneixem la participació de JP Morgan Chase¹⁴.

2.3. Fons de inversió

Una altra manera de finançar a les empreses d'armes és oferint i/o gestionant fons de inversió en els quals els clients del banc o caixa confien els seus estalvis amb l'esperança que mitjançant les fluctuacions de les accions que componen el fons, s'aconsegueixin beneficis econòmics futurs. Els fons de inversió de la banca armada són aquells en els quals les entitats financeres ofereixen accions d'empreses d'armes. En molts casos, els bancs addueixen que són els seus clients els qui els demanen realitzar aquestes inversions, traspasant-los així la responsabilitat ètica d'aquesta acció. Però sense la mediació, promoció i gestió dels fons de inversió armats per part de les entitats financeres, aquests no podrien dur-se a terme. La responsabilitat d'un banc a l'hora d'oferir fons de inversió armats és ineludible. ont: Elaboració pròpia.

Segons les fonts consultades, fins a 30 bancs ofereixen fons de inversió armats. Com és habitual, les grans corporacions financeres nord-americanes i europees destaquen sobre la resta, sobretot perquè les empreses d'armament analitzades són majoritàriament nord-americanes i d'Europa occidental. Pel què fa a la banca espanyola, el banc amb major presència en fons de inversió armats de 2009 a 2011 és el Santander, qui ha dedicat prop de 100 milions d'euros a comprar accions d'empreses d'armes controvertides. Cal destacar també les inversions que en aquest sentit han realitzat el BBVA, Bankia, Banco Sabadell, Bankinter, Iber-

14. Scheire, Christophe (2007): *Explosive Investments. Financial Institutions and Cluster Munitions. Briefing Paper, Network Vlaanderen, Bruselas*

caja, Mapfre, Banco Popular, Catalunya Caixa, Banco Pastor, Banca March, Banco de Madrid i Finanduro (de Caja España-Duero).

2.4. Emisió de bons i accions

L'emissió de bons i pagarés és una altra de les formes de finançar a les empreses d'armes. El mecanisme és molt senzill. Els bons i pagarés són títols que emeten les empreses a un preu determinat, amb la promesa que al cap d'un temps li pagaran al seu comprador el valor total del bo més un interès. Les entitats financeres es converteixen en gestors d'aquestes emissions, per les quals obtenen una comissió pels guanys de la gestió realitzada. Els que més s'han beneficiat per aquest tipus d'operacions han estat altra vegada els grans bancs occidentals (taula 5 i gràfic 4). Els dos grans espanyols tornen a destacar també en aquest aspecte. Entre el BBVA i el Santander s'han emès de 2005 a 2010 més de 300 milions d'euros en accions i bons armats. En elles es corrobora la implicació en l'emissió de bons i accions dels dos grans bancs espanyols i dels gegants financers del món occidental, en la producció d'armament nuclear.

Pel que fa a l'emissió de bons i accions armats, hem de destacar els quatre casos que no apareixen comptabilitzats en la valoració de cadascun dels bancs de la taula 5 per no ser coneixedors del desglossament exacte entre els diversos bancs que van realitzar aquestes operacions. Han estat afegits al final de la taula per no perdre aquesta informació en el càlcul del valor total d'aquesta forma de finançar les armes per part de la banca. Un d'ells és l'emissió de 700 milions d'euros en accions i bons de l'empresa productora de míssils nuclears Thales, en la qual sabem que van participar BNP, Crédit Agricole, HSBC, Natixis i Société Générale. Els altres dos van ser realitzats en benefici de Lockheed Martin, un al març de 2008 almenys per Citigroup, Goldman Sachs i JP Morgan (500 milions de dòlars) i al maig de 2010 per Goldman Sachs, Intesa Sanpaolo i UBS (728,2 milions de dòlars). Finalment, tenim certesa de la participació de Morgan Stanley en l'emissió de bons i accions de Singapore Technologies al juliol de 2009.

Taula 4: Fons de inversió amb accions i bons armats 2009-2011

	Entitat financera	Valor fons d'inversió en armes
1	BLACKROCK	3.587.177.372 €
2	Natixis	731.395.985 €
3	STATE STREET	718.942.471 €
4	JP MORGAN CHASE	388.684.874 €
5	AXA	302.878.644 €
6	Goldman Sachs	278.489.993 €
7	ALLIANZ	240.261.532 €
8	MORGAN STANLEY	229.312.969 €
9	UBS BANK	222.819.343 €
10	INVESCO	178.367.090 €
11	Société Générale	113.540.091 €
12	Santander	99.730.000 €
13	AIG	57.626.081 €
14	Deutsche Bank	44.075.930 €
15	GENERAL ELECTRIC	35.600.000 €
16	CREDIT SUISSE	30.349.368 €
17	BBVA	27.150.000 €
18	ROYAL BANK OF SCOTLAND	15.128.593 €
19	BNP Paribas	8.093.797 €
20	RABOBANK	4.904.473 €
21	Bankia	2.800.000 €
22	BANCO SABADELL	2.720.000 €
23	BANKINTER	1.910.000 €
24	Ibercaja	1.200.000 €
25	MAPFRE	640.000 €
26	BANCO POPULAR	430.000 €
27	CATALUNYA CAIXA	360.000 €
28	BANCO PASTOR	200.000 €
29	BANCA MARCH	180.000 €
30	BANCO MADRID	60.000 €
31	Unicaja-Caja España-Duero	20.000 €
	Total	7.325.048.606 €

Font: elaboració pròpia.

Els bancs ofereixen als seus clients fons de inversions en els que hi sol haver accions d'empreses d'armes

Entre 2009 i 2011, el banc espanyol amb major presència en fons de inversió armats és el Santander

Taula 5: Emissió d'accions i bons armats 2005-2010

	Entitat financera	Total
1	Deutsche Bank	785.657.889 €
2	Credit Agricole	670.193.248 €
3	BANK OF AMERICA	613.843.520 €
4	Goldman Sachs	372.694.184 €
5	HSBC	330.300.339 €
6	CITIGROUP	295.913.088 €
7	JP MORGAN CHASE	268.081.588 €
8	BANK OF TOKYO- MITSUBISHI UFJ	237.374.478 €
9	BBVA	182.200.000 €
10	MORGAN STANLEY	176.017.817 €
11	ROYAL BANK OF SCOTLAND	166.420.890 €
12	Barclays Bank	159.207.009 €
13	Santander	150.000.000 €
14	UBS BANK	149.388.456 €
15	Société Générale	88.894.932 €
16	CREDIT SUISSE	84.712.552 €
17	BNP Paribas	76.048.975 €
18	LLOYDS BANKING	41.906.933 €
	Emissió realitzada entre diversos bancs de Thales	700.000.000 €
	2 emissions realitzades entre diversos bancs de Lockheed Martin	901.566.067 €
	Emissió realitzada entre diversos bancs de Singapore Technologies	354.911.982 €
	Total	6.805.333.945 €

Font: elaboració pròpia.

Entre el BBVA i el Santander s'han emès de 2005 a 2010 més de 300 milions d'euros en accions i bons armats

El sector armamentista espanyol dedica aproximadament un 30% de les seves vendes a l'exportació

2.5. Finançament de les exportacions

El finançament de les exportacions és una pràctica habitual en el sector exterior. El sector armamentista espanyol dedica aproximadament un 30% de les seves vendes a l'exportació. El finançament de les operacions de venda a l'exterior és de gran importància perquè els clients són governs, que en el millor dels casos paguen en còmodes terminis o, si el país té poca solvència financera, pot ser que fins i tot hi hagi cert risc que no ho facin mai. El banc finança les exportacions avançant almenys una part del muntant global de la factura, amb el que l'empresa d'armament aconseguirà una liquiditat que d'una altra manera seria im-

possible. Una altra manera de finançar les exportacions és facilitant els pagaments mitjançant transferència de l'exterior al compte de l'empresa d'armes, a canvi de la seva corresponent comissió. Sense aquesta ajuda per part de les entitats financeres, seria pràcticament impossible que existís comerç exterior d'armament, sobretot si ens referim als països menys desenvolupats en termes financers.

En aquest apartat, mereix una especial atenció el fet que les exportacions, també les d'armes, es poden assegurar a través de les Agències de Crèdit a l'Exportació. Són empreses d'assegurances amb participació pública i privada que s'encarreguen d'assegurar el valor de la venda, la qual cosa serveix com a garantia financera per a l'empresa venedora. En el cas d'Espanya aquesta agència és la Compañía Española de Seguros y Créditos a la Exportación (CESCE), que es caracteritza per un alt grau de secretisme i confidencialitat sobre les seves activitats. De fet, les seves vendes assegurades per risc polític en 2010 van aconseguir els 7.306 milions d'euros¹⁵, però no sabem quina part d'aquestes es refereixen a la venda d'armament.

El CESCE és un organisme semipúblic, controlat pel Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç i pel de Economia i Hisenda, a través d'una àmplia presència en el seu consell d'administració i d'una participació en accions pública del 50'25%. La participació privada està majoritàriament en mans del grup BBVA i del grup Santander, com es pot observar en el gràfic 1. En el seu consell d'administració trobem un conseller del grup Banc Sabadell, per la qual cosa podem deduir que una bona part del 8,48% de l'accionariat en mans d'altres bancs pertany a aquest banc. Pel que fa al 3,9% d'accions en mans de companyies d'assegurances, sabem que almenys una d'elles deu ser Espanya S.A. Cía Nacional de Seguros, ja que també té un conseller en el CESCE.

15. Informe anual 2010 de CESCE. Disponible a http://www.cesce.es/nuevo/html/cesce_micro/cesce.html, consultat el 17 de febrer de 2012.

Sobre el finançament de les exportacions d'armes, les úniques dades a les quals hem tingut accés són les d'Itàlia, perquè és l'únic país de la UE que obliga a publicar-les. En la taula 6 podem comprovar que a més dels habituals gegants europeus, en els informes del Govern italià apareix de forma destacada el BBVA, amb un finançament de 580,5 milions d'euros d'exportacions d'armes italianes en l'última dècada. Aquesta és una bona raó per sospitar que, igual que actua a Itàlia, el BBVA i la resta de grans bancs, també han de finançar les exportacions d'armes de molts altres països, i segurament d'Espanya. El més preocupant de tot, no obstant això, és que moltes de les exportacions d'armes de la Unió Europea acaben en països que estan en conflicte armat o que violen sistemàticament els drets humans.¹⁶

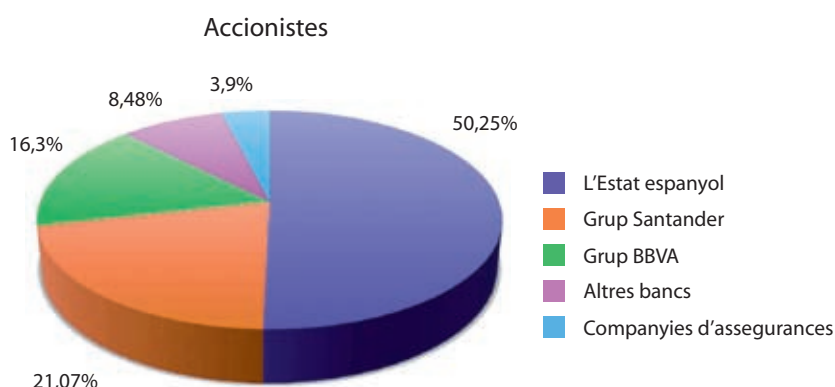
3. RÀNKING DE LA BANCA ARMADA

Una vegada mostrades les dades de la banca armada segmentades per cadascuna de les cinc tipologies de finançament identificades, anem a procedir a classificar les entitats financeres segons la seva participació en la indústria armamentista en el que denominarem el *rànking de la banca armada*.

El rànking de la banca armada és el resultat de sumar la valoració de les participacions en accions en la indústria armamentista, amb la dels crèdits i préstecs concedits a les empreses d'armes analitzades i amb la de les accions, bons i pagarés que conformen les emissions d'accions i bons pròpies de les indústries d'armament, al costat de les quals les entitats financeres han adquirit per completar alguns dels fons de inversió que ofereixen als seus clients. Afegim també en el rànking de la banca armada el valor del finançament de les exportacions d'armes italianes. La diversitat de dades analitzades i dels períodes als quals es refereixen

16. Beretta, Giorgio (2012): «Rapporto UE sull'export di armi: l'Italia trucca i dati, Germania e UK li nascondono», disponible a <http://www.unimondo.org/Notizie/Rapporto-UE-sull-export-di-armi-l'Italia-trucca-i-dati-Germania-e-UK-li-nascondono>, consultado el 9 de febrero de 2012

Gràfic 1: Accionistes del CESCE

Font: Informe anual 2010 de CESCE. Disponible en http://www.cesce.es/nuevo/html/cesce_micro/cesce.html#, consultat el 17 de febrer de 2012.

no ens mostraran un rànking exhaustiu pel qual es pugui desvetllar la implicació exacta de la banca en el negoci de les armes. No obstant això, aquesta classificació ens ajudarà a comprendre el volum total de responsabilitat de cadascun dels bancs armats que apareixen en aquest informe i, d'aquesta manera, poder identificar qui són pitjors que altres. El fet que una entitat financera no aparegui en aquest rànking no significa que no formi part de la banca armada, sinó que en les escasses dades i informes als quals s'ha tingut accés, no han aparegut com a finançadores de les armes. Cal tenir en compte que la informació a la qual hem aconseguit arribar deu ser una mínima part del total existent, per la qual cosa hem de ser prudents amb les dades aquí obtingudes. En tot cas, si una entitat financera apareix en el rànking de la banca armada, podem estar segurs que es tracta d'un banc amb una aproximació als negocis mancats d'ètica.

Vegem a continuació la classificació del rànking de la banca armada en dos blocs principals, per facilitar la comparació dels bancs estrictament espanyols i dels estrangers que operen a Espanya.

El CESCE és un organisme semipúblic, amb participació destacada del BBVA i Santander, que s'encarrega d'assegurar el valor de les exportacions, també les d'armes

Taula 6: Finançament d'exportacions d'armament italià 2000-2010

	Entitat financera	2000-2010
1	BNP Paribas	4.336.800.000,00 €
2	IntesaSanpaolo	3.618.800.000,00 €
3	UniCredit	2.952.800.000,00 €
4	Deutsche Bank	2.610.200.000,00 €
5	Société Générale	719.000.000,00 €
6	BBVA	580.500.000,00 €
7	Natixis	560.600.000,00 €
8	Crédit Agricole-Calyon CIB	442.400.000,00 €
9	Commerzbank	434.900.000,00 €
10	Citibank	243.300.000,00 €
11	Barclays Bank	119.800.000,00 €
12	HSBC	72.200.000,00 €
13	Santander	19.700.000,00 €
	Total	16.711.000.000,00 €

Nota: operacions autoritzades per l'institut de crèdit per a les exportacions italianes d'armament en euros corrents. Font: elaboració pròpia a partir de Beretta, Giorgio (2011): «Banche: chi ha davvero disarmato?» Dossier Missione Oggi. Gennaio 2011.

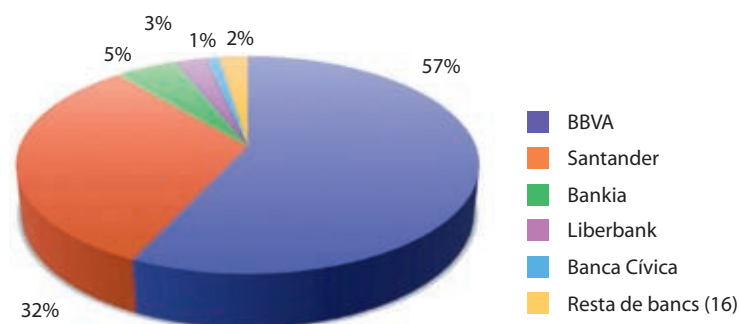
Taula 7: Rànquing de la banca armada espanyola

	Entitat financera	Total
1	BBVA	1.824.822.643 €
2	Santander	1.020.277.272 €
3	Bankia	162.937.500 €
4	Liberbank	83.967.787 €
5	Banca Cívica	34.257.540 €
6	CATALUNYA CAIXA	18.360.000 €
7	Unicaja-Caja España-Duero	12.185.003 €
8	EBN Banco de Negocios	11.233.942 €
9	Kutxabank	9.393.259 €
10	BANCO SABADELL	7.767.173 €
11	Banco Mare Nostrum (BMN)	5.702.529 €
12	Caixabank	2.992.340 €
13	Grupo Caja Rural	2.692.750 €
14	Ibercaja	1.698.993 €
15	Caja 3	1.025.706 €
16	BANCO POPULAR	729.308 €
17	MAPFRE	640.000 €
18	Banco Europeo de Finanzas (BEF)	368.400 €
19	BANCO PASTOR	200.000 €
20	BANCA MARCH	180.000€
21	BANCO MADRID	60.000 €
	Total	3.201.492.145 €

Font: elaboració pròpia.

El BBVA i Santander destaquen sobre la resta amb gairebé el 89% del total de la banca armada espanyola

Gràfic 2: Banca armada espanyola

Font: elaboració pròpia.

3.1. Rànquing de la banca armada espanyola

En la taula 7 es revela que existeixen, almenys, 19 grups de bancs i caixes espanyoles amb implicació en la indústria armamentista. Destaquen amb gran diferència sobre la resta el BBVA i el Santander. Al primer li correspon el 57% del total de la banca armada espanyola (gràfic 2), potser sigui per això que hagi estat objecte d'una campanya específica de denúncia de les seves inversions en armes des de 2007, igual que poc després li va ocórrer al Santander, el segon en el rànquing de la banca armada espanyola, qui supera els 1.000 milions d'euros destinats al negoci armamentista¹⁷.

En relació a la resposta de la societat civil per denunciar les inversions en armament dels bancs espanyols, més endavant es dedica un apartat específic en el qual s'expliquen els aspectes més destacats d'aquestes campanyes. El lideratge del rànquing de la banca armada espanyola pel BBVA i el Santander és fins i tot més rellevant si tenim en compte que aquests dos bancs són els que posseeixen inversions en empreses d'armament que fabriquen aquelles armes més rebutjades socialment. Cal destacar també la presència en el tercer i quart lloc de dos nous bancs que recullen a un bon nombre de caixes d'estalvis que per separat no haguessin tingut tal protagonisme en la banca armada. És el cas de Bankia i Liberbank. En cinquena posició trobem una altra de les entitats que ha estat objecte d'una campanya específica de denúncia de les seves inversions en armament, Banca Cívica.¹⁸

3.2. Rànquing de la banca armada estrangera a Espanya

En el rànquing de la banca armada estrangera (veure taula 8) que opera en l'Estat espanyol observem que les grans entitats financeres europees copen els primers llocs. Podem també

17. Campanya BBVA sin armas (www.bbvasinarmas.org) i Banco Santander sin Armas (www.bancosantandersinarmas.org).

18. Campanya Banca Cívica sin Armas (www.bancacivicasinarmas.org).

comprovar que el grau d'implicació dels bancs estrangers és considerablement més elevat que el dels bancs espanyols, amb excepció del BBVA i Santander, que en un hipotètic rànquing internacional se situarien també entre els primers llocs. En el gràfic 3 podem observar que 14 bancs estrangers es reparteixen el 85% del finançament del negoci armamentista en aquest treball identificat. Entre els bancs amb major presència comercial a Espanya, destaquen per les seves enormes vinculacions amb les empreses d'armament, el Deutsche Bank, Citibank i Barclays Bank. Referent a això, cal recordar l'absència d'ING en el rànquing malgrat la seva participació en la concessió d'un crèdit sindicat a Thales per 1.500 milions d'euros, però del que es desconeix el desglossament per banc. El fet de no haver pogut especificar el valor de la inversió en armes d'ING no li eximeix de ser considerat un banc armat.

El grau d'implicació en armes dels bancs estrangers és considerablement més elevat que el dels espanyols, amb l'excepció del BBVA i Santander

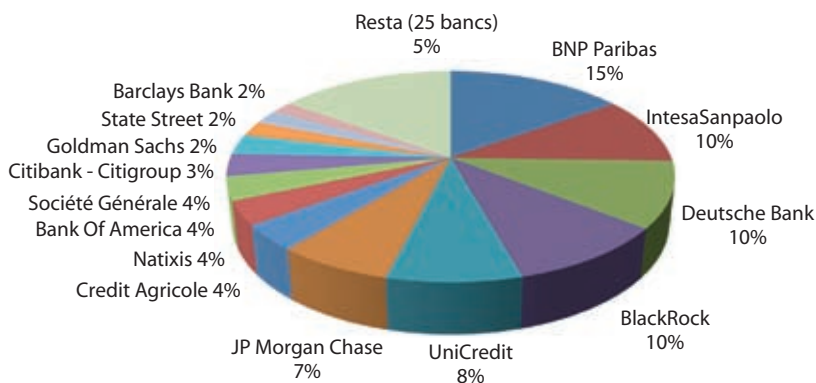
Entre els bancs més armats amb major presència comercial a Espanya hi ha el Deutsche Bank, Citibank i Barclays Bank

Taula 8: Rànquing de la banca armada estrangera a Espanya

	Entitat financera	Total
1	BNP Paribas	5.416.553.829 €
2	IntesaSanpaolo	3.671.300.000 €
3	Deutsche Bank	3.623.609.380 €
4	BLACKROCK	3.587.177.372 €
5	UniCredit	2.952.800.000 €
6	JP MORGAN CHASE	2.512.056.288 €
7	Credit Agricole	1.418.213.289 €
8	Natixis	1.291.995.985 €
9	BANK OF AMERICA	1.288.543.293 €
10	Société Générale	1.214.982.195 €
11	Citibank - CITIGROUP	1.108.836.714 €
12	Goldman Sachs	828.239.699 €
13	STATE STREET	756.442.471 €
14	Barclays Bank	651.796.730 €
15	UBS BANK	628.476.622 €
20	MORGAN STANLEY	620.261.622 €
19	BANK OF TOKYO- MITSUBISHI UFJ	606.102.762 €
16	Commerzbank	576.914.151 €
17	HSBC	561.299.173 €
18	ROYAL BANK OF SCOTLAND	509.616.825 €
21	AXA	302.878.644 €
22	CREDIT SUISSE	266.565.594 €
23	ALLIANZ	240.261.532 €
24	INVESCO	178.367.090 €
25	BAYERISCHE LANDESBANK	150.216.251 €
26	ABN AMROBANK	145.000.000 €
27	DRESDNER KLEINWORT WASSERSTEIN	120.000.000 €
28	LLOYDS BANKING	115.325.284 €
29	WEST LB	110.216.251 €
30	GENERAL ELECTRIC	85.966.959 €
31	AIG	57.626.081 €
32	MERRILL LYNCH	45.451.102 €
33	Grupo Banco Espirito Santo	25.792.000 €
34	SOVEREIGN BANK	18.937.959 €
35	RABOBANK	4.904.473 €
36	BANKINTER	2.762.310 €
37	Clearstream Banking Sa	1.444.960 €
38	Mellon Bank	1.398.984 €
39	Bank Leu	794.728 €
	Total	35.699.128.600 €

Font: elaboració pròpia.

Gràfic 3: Banca armada estrangera que opera a Espanya

Font: elaboració pròpia.

Les campanyes amb major impacte han estat aquelles encaminades a la denúncia de les pràctiques més reprovables des d'un punt de vista de cultura de pau i desarmament

4. ACCIONS DE DENÚNCIA DE LA BANCA ARMADA

La societat civil ha reaccionat davant les males pràctiques de les entitats financeres mitjançant diverses accions i campanyes. Les que major impacte han tingut durant els últims anys han estat aquelles encaminades a la denúncia de les pràctiques més reprovables de la banca des d'un punt de vista de cultura de pau i desarmament. Aquestes han tingut com a objectiu la incidència política, empresarial i social. La manera d'organitzar-les ha estat a través de campanyes conjuntes entre diverses entitats.

Les campanyes d'incidència empresarial i social existents són les conegudes com «sin armas» i la campanya Banca Limpia ¹⁹. En aquests moments ja es compta amb tres campanyes a entitats financeres espanyoles sobre les quals se centren denúncies sobre les seves inversions en armament: *BBVA sin armas*, *Banco Santander sin armas* i *Banca Cívica sin armas*. Les campanyes sobre el BBVA i el Santander estan promogudes pel Centre Delàs de Justícia i Pau, L'Observatori del Deute en la Globalització (ODG) i Setem. La campanya sobre Banca Cívica està impulsada per A-MOC-KEM, Setem Navarra-Nafarroa, i els Grups de Iruña contra les Guerres-Palestina Elkartasuna Ekimena. La campanya Banca Limpia de Setem s'ha centrat en les inversions de la banca espanyola en l'armament més controvertit (principalment les bombes de dispersió i les armes nuclears, fabricades per empreses no espanyoles). Exis-

19. www.bancalimpia.com

teix també una campanya a Euskadi de denúncia de les males pràctiques del BBVA que realitza habitualment una acció no-violenta a les portes del palau de congressos de Bilbao com a protesta per les inversions en armes d'aquesta entitat financera basca.

L'objectiu d'aquestes campanyes és denunciar davant la societat en general i en els casos del Santander i el BBVA també en les seves juntes d'accionistes, les seves inversions en armament i en altres projectes que vulneren els drets humans, com és el cas de les grans preses d'aigua que obliguen el desplaçament de poblacions i la pèrdua del seu hàbitat de vida natural. Ha estat destacable l'impacte de les intervencions en les Juntes d'Accionistes del BBVA i Santander de membres del Centre Delàs de Justícia i Pau i de Setem durant els últims quatre anys. Si bé la resposta d'aquests bancs no ha estat l'eliminació de les seves inversions en armament, podem afirmar que s'han sentit molestos per aquesta acció i que han establert cert diàleg per minimitzar l'impacte de les campanyes. Fins i tot el BBVA ha desenvolupat la seva pròpia política de inversions en armament que si bé és totalment insuficient i un mer maquillatge de les seves males pràctiques, mostra la seva preocupació respecte la mala reputació que el banc pugui tenir en un entorn en el qual la societat exigeix cada vegada més un comportament ètic a les empreses. Durant el període de la campanya s'han produït desinversions tant del Santander com del BBVA en algunes de les empreses d'armament més controvertides amb les quals mantenien relacions i de les que s'havia denunciat la seva existència, com ha estat el cas de la introducció de límits a certes maneres de inversió directa en el BBVA a les mines o bombes de dispersió. Aquestes campanyes han constatat que, almenys el BBVA i el Santander, han seguit l'estratègia d'acció-reacció. És a dir, quan la campanya obtenia algunes dades que els poguessin avergonyir (i afectar a la seva imatge corporativa), aquests bancs han reaccionat tractant de mostrar (sense demostrar) que les dades no són correctes o admetent-les, prometent en algun cas aïllat –com va ocórrer amb el BBVA– la seva desinversió i, sobretot,

negant la major. No hi ha hagut Junta d'Accionistes en la qual tant Emilio Botín com Francisco González no hagin deixat d'utilitzar la tàctica de negar-ho tot i, al mateix temps, compartir amb els senyors i senyores accionistes algunes de les bondats de cara a la societat del seu banc respectiu.

Aquestes campanyes de denúncia de les inversions en armament dels bancs i de participació en les Juntes d'Accionistes no tenen com a objectiu convertir-se en aliades dels seus departaments de Responsabilitat Social Corporativa. Sinó que les campanyes «*sin armas*» el que pretenen és utilitzar un missatge impactant de cara a l'opinió pública, com és el que hi ha bancs que s'enriqueixen gràcies al negoci de les armes, per demostrar que el sector financer tradicional es beneficia amb el sofriment que produeix la violència armada. Aquestes campanyes serveixen per demostrar, amb un de tants exemples que podríem trobar en aquest informe, que la major part de les entitats financeres que operen en l'Estat espanyol no són ètiques i que a més són còmplices del sofriment i dolor que produeix la guerra. Tot i que els canvis a millor que realitzin en les seves polítiques de inversió són sempre benvinguts, no hem d'oblidar que el problema ve d'arrel. El sector bancari tradicional no basa els seus principis en l'ètica, ni té com a objectiu construir un món millor, sinó que l'única cosa que pretén és aconseguir majors beneficis en el menor temps possible per satisfer als seus accionistes.

Pel que fa a la incidència política, la campanya que es troba en aquests moments en funcionament és la coneguda «*Stop inversiones explosivas*»²⁰, resultat del treball previ d'algunes entitats de pau²¹ en el marc de la campanya internacional per la prohibició de les bombes de dispersió. L'objectiu d'aquesta campanya és incorporar a la legislació espanyola, no només la prohibició de la producció, emmagatzematge i comercialització de les bombes de dispersió (ja aconseguits),

20. www.stopinversionesexplosivas.org.

21. Centro Delàs de Justicia i Pau, Fundació per la Pau, Moviment per la Pau i Greenpeace.

sinó també el finançament directe i indirecte per part de la banca espanyola de les empreses que les produeixen en qualsevol lloc del món, en concret als països que no han signat o ratificat el Tractat per la prohibició de les bombes de dispersió de 2008. El procés de incidència política consisteix en portar al Parlament espanyol a través de la seva Comissió de Defensa, la iniciativa de incorporació de la prohibició del finançament de les bombes de dispersió i que sigui acceptat per la majoria.

5. CONCLUSIONS

La importància d'incidir en l'àmbit financer s'evidencia des del moment en què som conscients que entre el 80 i el 90% de les transaccions que es fan al món persegueixen objectius financers bàsicament especulatius. L'economia especulativa es caracteritza per estar desvinculada de l'economia real mentre les inversions que realitza busquen un benefici econòmic el més alt possible i en l'espai de temps més breu en que es pugui donar. Aquesta precipitació en la rendibilitat condueix a les inversions especulatives a evitar el component ètic, complint tan sols amb aquelles limitacions que venen marcades per llei. D'aquí la importància d'incorporar a la legislació la prohibició del finançament de les activitats empresarials més reprovables, com les relacionades amb l'armament.

La banca tradicional no és només sospitosa de realitzar pràctiques no ètiques per augmentar els seus beneficis, sinó que podem demostrar que és còmplice en quant a la seva relació amb el negoci de les armes. El secret bancari és un dels elements que es troben en l'arrel del problema. Darrere aquest s'amaguen tot tipus d'operacions controvertides. Però, malgrat l'ocultació de les seves activitats, en l'escàs accés a dades que des de les nostres modestes organitzacions podem tenir, trobem que almenys seixanta entitats financeres de les quals podem ser clients a Espanya no són ètiques des del punt de vista de les seves relacions amb el sector de la indústria d'armament. Aquesta relació dona lloc al que denominem la *banca armada*.

Les campanyes d'incidència empresarial i social existents són les conegudes com «sin armas» i la campanya Banca Limpia

Aquestes campanyes poden haver estat causants de desinversions d'alguns bancs en algunes de les empreses d'armament més controvertides

La major part de les entitats financeres que operen a l'Estat espanyol no són ètiques i a més són còmplices del sofriment i dolor que produeix la guerra

La banca tradicional no és només sospitosa de realitzar pràctiques no ètiques per augmentar els seus beneficis, sinó que podem demostrar que és corresponsable en quant a la seva relació amb el negoci de les armes

Qualsevol activitat de caràcter solidari de la banca armada es converteix en una operació de maquillatge de cara als existents o potencials clients

L'única alternativa a la banca armada és la banca ètica

Segons l'anàlisi realitzat en aquest treball, tot banc considerat armat no és ètic i hauria de ser rebutjat com una opció per a les persones preocupades per la defensa dels drets humans i la construcció d'una cultura de pau. Dit això, cal ressaltar que hi ha bancs més armats que altres. Pel valor total de la seva participació en el finançament de la indústria armamentista, pel tipus d'armes que han ajudat a produir i comercialitzar i per la seva implantació comercial en l'Estat, destaquem com els bancs menys ètics d'Espanya: BBVA, Santander, Barclays Bank, Deutsche Bank i ING. Entre els bancs espanyols, destaca que en el rànquing de la banca armada espanyola apareixen de nou per sobre dels altres el BBVA i el Santander, els pitjors bancs (èticament parlant) d'Espanya. Encara que també cal destacar entre els bancs armats espanyols a Bankia, Liberbank i Banca Cívica. Aquestes dades poden servir a clients i clientes per decidir abandonar algun dels bancs armats que apareixen en aquest informe.

Quan parlem de la banca armada, no importa la política de responsabilitat social corporativa que es realitzi, ja que qualsevol activitat de caràcter solidari es converteix en una operació de maquillatge de cara als existents o potencials clients. No és suficient amb semblar responsable socialment

quan s'ajuda a la fabricació d'armes que generen desenes de milers de morts, mutilacions i sofriment cada any a tot el món. La banca armada no és responsable socialment per molt que intenti semblar-ho i tots els bancs que apareixen en aquest informe no són ni poden ser considerats responsables mentre se segueixin beneficiant del negoci de les armes.

No és fàcil trobar alternatives a la banca armada. Si ens considerem consumidors i consumidores responsables, en un primer moment podríem optar per entitats financeres que no apareguin en aquest informe, o almenys que no siguin les més socialment irresponsables (les que ocupen els primers llocs dels rànquings de la banca armada). Però res ens assegura que no participin d'alguna manera en el finançament del negoci de les armes. Perquè no hi ha cap entitat de la banca tradicional suficientment transparent que mostri la seva desvinculació de negocis tan terribles com l'armamentista.

L'única alternativa a la banca armada és la banca ètica, perquè es compromet de forma integral a respectar uns principis que assegurin que no s'ajudarà financeraament a activitats que lesionin la dignitat humana i que, en definitiva, vulnerin els drets humans.

ANNEXOS

FIXES DE LA BANCA ARMADA ESPANYOLA

1. BBVA
2. Santander
3. Bankia
4. Liberbank
5. Banca Cívica
6. Catalunya Caixa
7. Unicaja-Caja España-Duero
8. EBN Banco de Negocios
9. Kutxabank
10. Banco Sabadell
11. Banco Mare Nostrum (BMN)
12. Caixabank
13. Grupo Caja Rural
14. Ibercaja
15. Caja 3
16. Banco Popular
17. Mapfre
18. Banco Europeo de Finanzas (BEF)
19. Banco Pastor
20. Banca March
21. Banco Madrid

Fonts

- Sabi, consultat el 3/03/2011 i el 7/03/2011
- Einforma, consultat el 10/11/2011 i el 15/11/2011
- Scheire, Christophe (2007): Explosive Investments. Financial Institutions and Cluster Munitions. Briefing Paper, Netwerk Vlaanderen, Bruselas
- Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren i Roderick Bouwers (2011): Negocios sucios. Los Bancos españoles que financian a productores de armas. Madrid, Setem
- Boer, Roos i Esther Vandenbroucke (2011): May 2011 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility, Bruselas, IKV Pax Christi i Netwerk Vlaanderen
- Boer, Roos i Esther Vandenbroucke (2010): April 2010 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility, Bruselas, IKV Pax Christi i Netwerk Vlaanderen
- Annex de Instalaza de l'informe de Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren i Roderick Bouwers (2011) «Negocios sucios, bancos españoles que financian armas», disponible a <http://finanzaseticas.org/wp-content/uploads/2011/05/ANEXO-BANCALIMPIA-SETEM-bombasInstalaza.pdf>, consultat el 12 de desembre de 2011
- Beretta, Giorgio (2011): Banche: chi ha davvero disarmato? Dossier Missione Oggi. Gennaio 2011, p. 26
- Relazione della Presidenza del Consiglio. Ministero dell'Economia e delle Finanze. Esportazioni definitive per Istituti di Credito de 2000 a 2010
- www.ejercitodelaire.mde.es, consultat el 10 de novembre de 2011
- http://www.caf.es/caste/accionistas/info_ec_auditoria.php Informe Anual 2010, consultado el 10/11/2011
- <http://www.amper.es/section.cfm?id=3&side=16&lang=sp> consultat el 10/11/2011,
- <http://www.saciva.com/wp-content/uploads/file/EMTE.pdf> consultado el 10/11/2011
- <http://www.cnmv.es/Portal/Consultas/DerechosVoto/ParticipesSociedad.aspx> consultado el 11/11/2011
- <http://www.es.iairgroup.com/phoenix.zhtml?c=240950&p=irol-holdingsshares> consultado el 11/11/2011
- http://www.aciturri.com/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=8&lang=es, consultado el 13/01/2012, <http://www.madrigalparticipaciones.com/main.htm>, consultado el 13/01/2012
- <http://www.cnmv.es/Portal/Consultas/DerechosVoto/ParticipesSociedad.aspx> consultat el 11/11/2011,
- http://www.hispasat.com/media//NotasDePrensa/ES/Accionistas_2009.pdf consultat el 11/11/2011
- <http://www.hisdesat.es/stocks.es.html> consultado el 11/11/2011
- http://www.oesia.com/estructura_accionarial consultat el 10/11/2011
- <http://www.noticiasdenavarra.com/2011/07/05/economia/la-participacion-de-banca-civica-en-caf-vale-unos-42-millones>, Consultat el 10/11/2011,
- <http://www.elcorreoweb.es/economia/063418/alestis/cierra/accionariado/capital/millones?d=print> consultat el 10/11/2011
- http://www.aernnova.com/user/en/aboutus_capital_structure.php consultat el 10/11/2011
- <http://www.isoluxcorsan.com/es/nuestro-grupo/accionistas/> consultat el 10/11/2011
- <http://www.euopistas.es/pdf/Folleto%20OPA.pdf> consultat el 14/11/2011
- <http://www.euopistas.es/pdf/Folleto%20OPA.pdf> consultat el 14/11/2011

BBVA

Blackrock (4,43%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

1.824.822.643 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	2,63%	1.727.384 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)*
Raytheon	mar-05	25.000.000 €	
EADS	jul-05	120.000.000 €	
Boeing	feb-06	60.000.000 €	
EADS	mar-06	221.000.000 €	
Honeyway International	abr-06	32.000.000 €	
Boeing	nov-06	39.000.000 €	
Larsen & Troubo	mar-07	6.900.000 €	
Honeyway International	may-07	37.000.000 €	
Lockheed Martin	jun-07	45.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	27.340.332 €	\$37.500.000
EADS	mar-08	80.504.927 €	\$125.000.000
Finmeccanica	jul-08	82.000.000 €	
Boeing	nov-08	23.500.000 €	
Mcdermott	abr-10	45.000.000 €	
Mcdermott	may-10	45.000.000 €	
General Dynamics	jul-10	48.000.000 €	
Finmeccanica	sep-10	96.000.000 €	
	Total	1.033.245.259 €	
Thales**	ene-05	1.500.000.000 €	

*Cambio realizado con el European Central Bank Eurosystem del mes correspondiente

**Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos
FINMECCANICA	oct-08	78.000.000 €
GENERAL DYNAMICS	jun-09	37.600.000 €
BOEING	jul-09	14.400.000 €
EADS	ago-09	25.000.000 €
BOEING	oct-09	13.600.000 €
BOEING	nov-09	13.600.000 €
	Total	182.200.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
BAE SYSTEMS	dic-09	30.000 €
EADS	mar-10	50.000 €
BAE SYSTEMS	jun-10	5.080.000 €
Boeing	jun-10	730.000 €
EADS	jun-10	60.000 €
General Dynamics	jun-10	290.000 €
Honeywell	jun-10	390.000 €
ITT Corporation	jun-10	480.000 €
Jacobs Engineering	jun-10	40.000 €
Lockheed Martin	jun-10	90.000 €
McDermott	jun-10	40.000 €
Northrop Grumman	jun-10	170.000 €
Textron	jun-10	40.000 €
EADS	oct-10	300.000 €
Rolls Royce	oct-10	4.740.000 €
Boeing	ag-10	3.020.000 €
Thales	ag-10	10.000 €
General Dynamics	sep-10	630.000 €
Honeywell	sep-10	4.130.000 €
ITT Corporation	sep-10	4.580.000 €
Lockheed Martin	sep-10	290.000 €
Northrop Grumman	sep-10	1.960.000 €
	Total	27.150.000 €

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2001	46.700.000,00 €
2002	261.000.000,00 €
2003	5.200.000,00 €
2004	16.200.000,00 €
2005	100.500.000,00 €
2006	52.500.000,00 €
2007	9.600.000,00 €
2008	38.700.000,00 €
2009	29.800.000,00 €
2010	20.300.000,00 €
Total	580.500.000,00 €

Santander

Blackrock Inc (4,78%); Assicurazioni Generali (1,05%); Emilio Botín (0,93%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

1.020.277.272 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	1,29%	847.272 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Valor crédito
EADS	jul-05	45.000.000 €
Honeyway International	abr-06	32.000.000 €
EADS	mar-08	250.000.000 €
Finmeccanica	jul-08	82.000.000 €
Boeing	mar-10	44.000.000 €
General Dynamics	jul-10	30.000.000 €
Lockheed Martin	ago-10	38.000.000 €
Finmeccanica	sep-10	96.000.000 €
Safran	dic-10	133.000.000 €
Total		750.000.000 €

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos
FINMECCANICA	oct-09	42.000.000 €
BOEING	nov-09	8.000.000 €
THALES	oct-10	100.000.000 €
Total		150.000.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
Finmeccanica	dic-09	70.000 €
Boeing	mar-10	120.000 €
EADS	mar-10	950.000 €
BAE SYSTEMS	jun-10	3.620.000 €
Boeing	jun-10	1.910.000 €
EADS	jun-10	1.360.000 €
Finmeccanica	jun-10	420.000 €
Rolls Royce	jun-10	890.000 €
Thales	jun-10	170.000 €
Finmeccanica	nov-10	1.000.000 €
Serco	nov-10	12.950.000 €
Boeing	dic-10	50.000 €
Rolls Royce	dic-10	44.410.000 €
Babcock Intenational	ag-10	130.000 €
BAE SYSTEMS	ag-10	28.630.000 €
Boeing	ag-10	170.000 €
EADS	ag-10	220.000 €
Finmeccanica	ag-10	10.000 €
General Dynamics	ag-10	220.000 €
Honeywell	ag-10	240.000 €
ITT Corporation	ag-10	50.000 €
Lockheed Martin	ag-10	60.000 €
Northrop Grumman	ag-10	50.000 €
Rolls Royce	ag-10	30.000 €
Finmeccanica	sep-10	2.000.000 €
Total		99.730.000 €

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010 de Bancos que operan en España

Año	Valor exportaciones
2001	19.700.000 €
Total	19.700.000 €

Bankia

Caja Madrid (52,06%); Bancaja (37,7%); Caja Canarias (2,45%); Caja Avila (2,33%); Caixa Laietana (2,11%); Caja Segovia (2,01%); Caja Rioja (1,34%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

162.937.500 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	(1,77%) a través de Bancaja	1.162.536 €
Emte Sistemas	(20%) a través de Caja Madrid	2.236.000 €
INDRA	(20,121%) a través de Caja Madrid	136.571.288 €
Iberia mantenimiento	12,05%	- €
Inmize	(80%) a través de Indra, de quien tiene Caja Madrid el 20,121%	413.688 €
Aciturri	(17,88%) a través de Madrigal participaciones, del que Caja Avila posee el 6,24% y Caja Segovia el 7%.	753.989 €
	Total	141.137.500 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010 (Bankia- Caja Madrid)

Empresa armas	Fecha	Crédito concedido
Larsen & Troubo	abr-08	19.000.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor bonos
BOEING	sep-10	920.000 €
EADS	jun-10	810.000 €
GENERAL DYNAMICS	jun-10	290.000 €
HONEYWELL INTERNATIONAL	jun-10	310.000 €
ITT CORPORATION	sep-10	30.000 €
LOCKHEED MARTIN	jun-10	280.000 €
NORTHROP GRUMMAN	sep-10	30.000 €
THALES	jun-10	130.000 €
	Total	2.800.000 €

LiberBank

Cajastur (66%); Caja Extremadura (20%); Caja Cantabria (14%); Caja Castilla La Mancha (CCM); Banco Castilla la Mancha

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

83.967.787 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
INDRA	(5%) a través de Cajastur	33.937.500 €
Aernnova	(23%) a través de CCM + (11%) a través de Grupo Isolux Corsan, del que CCM tiene el 12,11%	24.137.443 €
Amper	(9,94%) a través de Banco Castilla La Mancha	4.896.444 €
Tecnobit	(39,2%) a través de Oesia (que posee el 100% de Tecnobit) del que CCM tiene el 28,9% y CCM Corporación el 10,3%.	20.893.600 €
Inmize	(80%) a través de Indra, de quien Cajastur tiene el 5%	102.800 €
Total		83.967.787 €

Banca Cívica

CAN (29,1%); Cajasol (29,1%); Cajacanarias (21,3%); Caja Burgos (20,5%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

34.257.540 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Tecnobit	Banca Cívica tiene el 39,36% a través de Oesia (dedicada en su 100% a Tecnobit). El 33,1% viene de la CAN y el 6,26% de Caja Burgos	20.978.880 €
CAF	(1,06%) a través de Cajasol + (3,01%) a través de Carisa (entidad financiera participada por Cajasol en un 60,01%)	978.269 €
AMPER	(10,10%): Banca Cívica tiene el 5,1% a través de Cajasol, y un 5% a través de Liquidambar, de la que Cajasol posee el 13,33% y Caja Burgos un 13,33%	4.225.194 €
Alestis	(36%) a través de Cajasol, en una participación conjunta con Unicaja y BEF.	368.400 €
Aernnova	(11%) a través del Grupo Isolux Corsan, del que Caja Navarra posee el 6,11%, del que Cajasol posee el 15,61% y del que Cartera Perseidas tiene el 10%, que está participada por Caja Burgos en un 40,54%.	2.812.459 €
Aciturri	(30,69%) con un 12,81% directo a través de Caja Burgos y un 17,88% a través de Madrigal participaciones, del que Caja Burgos posee el 14,30%	4.894.339 €
Total		34.257.540 €

Catalunya Caixa

FROB – Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (90%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **18.360.000 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Crédito concedido
Maxamcorp S.L.	may-08	18.000.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
BAE SYSTEMS	jun-10	360.000 €

Unicaja-Caja España-Duero

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **12.185.003 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armas	Participación accionarial	Valorización según ventas
Aernnova	(11%) a través del Grupo Isolux Corsan, del que Cartera Perseidas tiene el 10%, que está participada por Caja España (40,54%)	442.372 €
AMPER	(5%) a través de Liquidambar, de la que Unicaja posee el 13,33%	437.757 €
CAF	(3,01%) a través de Carisa (entidad financiera participada por Unicaja en un 33,39%)	343.020 €
Aciturri	(33,73%) a través de Caja Duero con una participación directa de un 15,85% y de Madrigal Participaciones (17,88%) de quien Caja Duero posee el 30,87% y Caja España el 34,81%.	8.788.557 €
Total		10.011.706 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
Instalaza (Caja España)	dic-07	2.153.297,00 €
Total		2.153.297,00 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
FINMECCANICA FINANCIERO (CAJA ESPAÑA-DUERO)	mars-09	20.000 €
Total		20.000 €

EBN Banco de negocios

Caja España-Duero (20%); Ibercaja (20%); Sa Nostra (20%); CAM (20%); Unicaja (20%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **11.233.942 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armas	Participación accionarial	Valorización según ventas
Aernnova	(11%) + (11%) a través del Grupo Isolux Corsan, del que Cartera Perseidas tiene el 10%, que está participada por EBN Banco de Negocios (9,46%).	11.015.228 €
AMPER	(5%) a través de Liquidambar, de la que EBN tienen el 6,66%)	218.714 €
	Total	11.233.942 €

Kutxabank

BBK (incluye Cajasur) (57%); Kutxa (32%); Caja Vital (11%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **9.393.259 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
CAF	(27,522%) a través de Kutxa (20,062%), BBK (5,81%) y Caja Vital (1,65%)	9.393.259 €

Banco Sabadell-Atlántico

Isak Andic (presidente de Mango)(7%); José Manuel Lara Bosch (presidente del Grupo Planeta y Antena 3) (0,06%); Famol Participaciones (4,93%); Mayor Vent, S.L. Unipersonal (4,3%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

7.767.173 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	(1,04%) + (5%) a través de Liquidambar, de la que la CAM posee el 13,33%	1.120.829 €
Emte Sistemas	20%	2.236.000 €
	Total	3.356.829 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido
Instalaza	dic-07	87.906 €
Instalaza (CAM)	dic-07	1.602.438 €
	Total	1.690.344 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
EADS	mar-10	280.000 €
LARSEN & TOUBRO	mar-10	320.000 €
BAE SYSTEMS	jun-10	140.000 €
FINMECCANICA	jun-10	750.000 €
HONEYWELL	jun-10	320.000 €
NORTHROP GRUMMAN	jun-10	440.000 €
RAYTHEON	jun-10	470.000 €
	Total	2.720.000 €

Banco Mare Nostrum

Caja Murcia (41%); Caixa Penedès (28%); Caja Granada (18%); Sa Nostra (13%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

5.702.529 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Tecnobit	(9%) a través de Caja Granada por su participación en Oesia (que posee el 100% de Tecnobit)	4.797.000 €
Amper	(5%) a través de Liquidambar, de la que Sa Nostra posee el 13,33%)	437.757 €
Gas Gas Motos	(40%) a través de Vector Capital (100% de Caixa Penedès)	364.544 €
Aernnova	(11%) a través del Grupo Isolux Corsan, del que Cartera Perseidas tiene el 10%, que está participada por Sa Nostra en un 9,46%.	103.228 €
Total		5.702.529 €

CaixaBank

La Caixa, Caixa Girona: Gas Natural (36,64%); Repsol YPF (12,69%); Abertis (24,61%); Agbar (24,03%); Telefónica (5,03%); BME (5,01%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

2.992.340 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Hispasat	(33,39%) a través d'Abertis de quien posee el 28,477%.	1.477.616 €
Hisdesat	(33,39%) a través d'Abertis de quien posee el 28,477% y que es controlada en un 43% por Hispasat.	1.481.724 €
Total		2.959.340 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido
Instalaza	dic-07	33.000 €

Grupo Caja Rural

Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank (12%); Caja Rural de Navarra (8,97%); Caja Rural del Sur (8,8%); Caja Rural de Granada (8,6%); Caja Rural del Mediterráneo (6,33%); Caja Rural de Asturias (4,96%); Caja Rural de Toledo (4,44%); Caja Rural de Aragón (4,028%); Caja Rural Aragonesa y de los Pirineos (3,93%); Caja Rural de Jaén (2,33%); Caja Rural de Ciudad Real (2,11%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **2.692.750 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
Instalaza (Cajalón)	dic-07	2.692.750 €

Ibercaja

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **1.698.993 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
Instalaza	dic-07	498.993,00 €
	Total	498.993,00 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
BAE SYSTEMS	juin-10	130.000,00 €
BOEING	juin-10	140.000,00 €
GENERAL DYNAMICS	juin-10	680.000,00 €
THALES	juin-10	250.000,00 €
	Total	1.200.000 €

Caja 3

Caja Inmaculada (44%); Caja Círculo (31,5%); Caja Badajoz (24,5%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

1.025.706 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Tecnobit	(1,2%) a través de CAI por su participación en Oesia (que posee el 100% de Tecnobit)	639.600 €
Aciturri	(17,88%) a través de Madrigal participaciones de quien Caja Círculo de Burgos posee el 6,78%.	386.106 €
	Total	1.025.706 €

Banco Popular

Consejo de Administración Banco Popular (42,12%); Allianz SE (9,22%);
Banque Fédérative du Crédit Mutuel (5%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

729.308 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Crédito concedido
Instalaza	dic-07	299.308 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
BAE SYSTEMS	mar-10	210.000 €
EADS	jun-10	30.000 €
THALES	jun-10	190.000 €
	Total	430.000 €

Mapfre

Fundación Mapfre (64,62%); Banco Financiero y de Ahorros, SA (14,99%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

640.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
EADS	jun-10	250.000 €
HONEYWELL	jun-09	390.000 €
	Total	640.000 €

Banco Europeo de Finanzas (BEF)

Unicaja (40,7%); Banca Cívica (39,5%); BMN (19,8%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **368.400 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armas	Participación accionarial	Valorización según ventas
Alestis	(36%) en una participación conjunta con Unicaja, Cajasol y BEF.	368.400 €
Total		368.400 €

Banco Pastor

Fundación Barrié (42,18%); NCG Banco (5,24%); Pontegadea Inversiones S.L (5,06%); Financière Tesalia (5,04%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **200.000 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
THALES	oct-10	200.000 €

Banca March

Juan March Delgado (34,44%); Carlos March Delgado (34,44%); Gloria March Delgado (15,56%); Leonor March Delgado (15,56%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **180.000 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
BAE SYSTEMS	mar-10	120.000 €
Thales	nov-10	60.000 €
Total		180.000 €

Banco Madrid

Banca Privada d'Andorra 100%

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **60.000 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
EADS	jun-10	60.000 €

FITXA DE LA BANCA ARMADA ESTRANGERA A ESPANYA

1. BNP Paribas
2. IntesaSanpaolo
3. Deutsche Bank
4. BlackRock
5. UniCredit
6. JP Morgan Chase
7. Credit Agricole
8. Natixis
9. Bank of America
10. Société Générale
11. Citigroup/Citibank
12. Goldman Sachs
13. State Street
14. Barclays Bank
15. Union Bank of Switzerland
16. Morgan Stanley
17. Bank of Tokyo – Mitsubishi UFJ
18. Commerzbank
19. HSBC
20. Royal Bank of Scotland
21. AXA
22. Credit Suisse
23. Allianz
24. Invesco
25. Bayerische Landesbank
26. ABN Amrobank
27. Dresdner Kleinwort Wasserstein
28. Lloyds Banking
29. West LB
30. General Electric
31. AIG
32. Merrill Lynch
33. Grupo Banco Espirito Santo
34. Sovereign Bank
35. RaboBank
36. Bankinter
37. Clearstream Banking
38. Mellon Bank
39. Bank Leu
40. ING Bank
41. Medio Banca

Fonts

- Sabi, consultat el 3/03/2011 i el 7/03/2011
- Einforma, consultat el 15/11/2011
- Scheire, Christophe (2007): Explosive Investments. Financial Institutions and Cluster Munitions. Briefing Paper, Netwerk Vlaanderen, Bruxelles.
- Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren i Roderick Bouwers (2011): Negocios sucios. Los Bancos españoles que financian a productores de armas. Madrid, Setem
- Boer, Roos i Esther Vandenbroucke (2011): May 2011 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility, Bruxelles, IKV Pax Christi i Netwerk Vlaanderen
- Boer, Roos i Esther Vandenbroucke (2010): April 2010 update. Worldwide Investments in Cluster Munitions a shared responsibility, Bruxelles, IKV Pax Christi i Netwerk Vlaanderen
- Beretta, Giorgio (2011): Banche: chi ha davvero disarmato? Dossier Missione Oggi. Gennaio 2011, p. 26
- Relazione della Presidenza del Consiglio. Ministero dell'Economia e delle Finanze. Esportazioni definitive per Istituti di Credito de 2000 a 2010
- Annex d'Instalaza de l'informe de Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren i Roderick Bouwers (2011) «Negocios sucios, bancos españoles que financian armas», disponible a <http://finanzaseticas.org/wp-content/uploads/2011/05/ANEXO-BANCALIMPIA-SETEM-bombasInstalaza.pdf>, consultat el 12 de decembre de 2011
- BlackRock, Inc.'s 2011 Annual Meeting of Stockholders Report
- <http://www.europapress.es/valorperfil.aspx?t=2&v=0000006424>
- <http://www.bull.com/download/investors/Bull-DDR-2010-EN.pdf>
- http://www.aernnova.com/user/en/aboutus_capital_structure.php consultat el 10/11/2011
- <http://www.es.iairgroup.com/phoenix.zhtml?c=240950&p=iroh-holdingsshares> consultat el 11/11/2011

Nota: Canvi dòlars-euros realitzat amb el European Central Bank Eurosystem del mes corresponent

Grupo BNP Paribas (incluye BNP Paribas, BNL y Fortis Bank)

SFPI Société Fédérale de Participations et d'Investissement (10,7%); AXA (5,1%); Grand Duchy of Luxembourg (1,1%); Inversores institucionales (71%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **5.416.553.829 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
CAF	5,47%	1.867.935 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	Marzo, 2005	757.518.370 €	\$ 1.000.000.000
Textron Inc	Marzo, 2005	45.451.102 €	\$ 60.000.000
EADS	Julio, 2005	130.000.000 €	
Lockheed Martin	Julio, 2007	39.187.810 €	\$ 53.750.000
Alliant Techsystems	Octubre, 2010	21.585.840 €	\$ 30.000.000
	Total	993.743.122 €	
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose (BNP y Fortis entre ellos)

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
Textron	nov-07	8.390.084 €	\$ 12.320.000
Textron	sep-09	25.751.957 €	\$ 37.500.000
Lockheed Martin	nov-09	41.906.933 €	\$ 62.500.000
Total	Total	76.048.975 €	
Thales*	dic-06	700.000.000 €	

*Emisión de bonos realizada entre cinco bancos

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Poongsan Corporation	dic-10	8.093.797 €	\$ 10.700.000

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010 de Bancos que operan en España

Año	Valor exportaciones
2000	61.900.000,00 €
2001	104.600.000,00 €
2002	138.100.000,00 €
2003	70.400.000,00 €
2004	71.800.000,00 €
2005	104.900.000,00 €
2006	372.400.000,00 €
2007	113.000.000,00 €
2008	1.352.300.000,00 €
2009	948.300.000,00 €
2010	999.100.000,00 €
Total	4.336.800.000,00 €

Gruppo Intesa SanPaolo

Compagnia di San Paolo (9,718%); Fondazione Cariplo (4,948%); Fondazione C.R. Padova e Rovigo (4,839%); Crédit Agricole S.A. (3,819%); Assicurazioni Generali S.p.A. (3,812%); Ente C.R. Firenze (3,320%); BlackRock Inc. (2,430%); Fondazione C.R. in Bologna (2,023%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **3.671.300.000 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido
Lockheed Martin	Julio, 2007	52.500.000 €

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
Lockheed Martin*	may-10	579.546.359 €	\$728.200.000

*Emisión de bonos compartida entre 6 bancos

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2000	200.300.000,00 €
2001	127.100.000,00 €
2002	137.400.000,00 €
2003	223.200.000,00 €
2004	440.200.000,00 €
2005	285.700.000,00 €
2006	505.300.000,00 €
2007	210.200.000,00 €
2008	265.100.000,00 €
2009	233.400.000,00 €
2010	990.900.000,00 €
Total	3.618.800.000 €

Deutsche Bank

Credit Suisse Group (3.86%); BlackRock Inc (5,14%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 3.623.609.380 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	1,82%	1.195.376 €
Bull	4,72%	955.800 €
	Total	2.151.176 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Textron INC	mar-05	68.176.653 €	\$90.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
L-3 Communications	oct-09	28.347.732 €	\$42.000.000
	Total	181.524.385 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	mar-05	84.084.539 €	\$ 111.000.000
TEXTRON	nov-07	90.574.775 €	\$ 133.000.000
TEXTRON	nov-07	8.390.084 €	\$ 12.320.000
TEXTRON	ene-08	67.944.014 €	\$ 100.000.000
TEXTRON	feb-08	16.951.451 €	\$ 25.000.000
TEXTRON	abr-08	63.488.033 €	\$ 100.000.000
TEXTRON	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
TEXTRON	abr-09	11.068.992 €	\$ 14.600.000
Singapore Technologies Engineering	jul-09	354.911.982 €	\$ 500.000.000
L-3 Communications	sep-09	82.406.263 €	\$ 120.000.000
	Total	785.657.889 €	

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	jun-09	\$ 7.600.000	5.422.374 €
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	\$ 51.100.000	38.653.555 €
	Total	44.075.930 €	

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2000	200.000,00 €
2001	7.300.000,00 €
2002	3.000.000,00 €
2003	100.000,00 €
2004	700.000,00 €
2005	90.700.000,00 €
2006	78.400.000,00 €
2007	173.900.000,00 €
2008	519.400.000,00 €
2009	900.500.000,00 €
2010	836.000.000,00 €
Total	2.610.200.000,00 €

BlackRock

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **3.587.177.372 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	dic-09	52.620.775 €	\$76.900.000
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	444.710.552 €	\$649.900.000
Hanwha Corporation	dic-09	11.427.398 €	\$16.700.000
LOCKHEED MARTIN	dic-09	1.295.470.097 €	\$1.893.200.000
TEXTRON	dic-09	200.629.533 €	\$293.200.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	ene-10	206.838.565 €	\$295.200.000
Hanwha Corporation	may-10	31.834.461 €	\$40.000.000
Singapore Technologies Engineering	dic-10	75.491.679 €	\$99.800.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	173.449.319 €	\$229.300.000
LOCKHEED MARTIN	dic-10	776.777.610 €	\$1.026.900.000
TEXTRON	dic-10	317.927.383 €	\$420.300.000
	Total	3.587.177.372 €	

UniCredit Group

Fondazione Cassa di Risparmio di Verona Vicenza Belluno e Ancona (5%); Fondazione Cassa di Risparmio di Torino (3,82%); Carimonte Holding S.p.A. (3,35%); Central Bank of Lybia (3%); Gruppo Allianz (2,37%); Fondi Barclays Global Investors UK Holdings Ltd (2%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **2.952.800.000 €**

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2000	464.400.000,00 €
2001	246.500.000,00 €
2002	198.000.000,00 €
2003	261.700.000,00 €
2004	416.300.000,00 €
2005	269.100.000,00 €
2006	124.900.000,00 €
2007	404.700.000,00 €
2008	123.000.000,00 €
2009	146.600.000,00 €
2010	297.600.000,00 €
Total	2.952.800.000,00 €

JP Morgan Chase

State Street Corporation (4,08%); Vanguard Group Inc (3,96%);
BlackRock Institutional Trust Company, N.A. (2,68%); Northern
Trust Corporation (1,45%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS

2.512.056.288 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	1,86%	1.221.648 €
Bull	1,38%	279.450 €
Total		1.501.098 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	136.353.307 €	\$180.000.000
Textron INC	mar-05	90.902.204 €	\$120.000.000
Textron Financial Corporation	abr-06	1.426.126.640 €	\$1.750.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	90.223.097 €	\$123.750.000
Alliant Techsystems	oct-10	25.183.480 €	\$35.000.000
Total		1.853.788.728 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	
Lockheed Martin*	jul-05	1.246.157.680 €	\$1.500.000.000
Gencorp*	jun-06	1.857.707.510 €	\$2.350.000.000

*Préstamos concedidos entre varios bancos de los que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	mar-05	111.000.000 €	
TEXTRON	nov-07	8.390.084 €	\$ 12.320.000
TEXTRON	mar-08	16.100.985 €	\$ 25.000.000
TEXTRON	may-08	16.069.936 €	\$ 25.000.000
TEXTRON	abr-09	59.059.894 €	\$ 77.900.000
TEXTRON	abr-09	160.348.749 €	\$ 211.500.000
TEXTRON	sep-09	51.503.914 €	\$ 75.000.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	167.627.732 €	\$ 250.000.000
Total		268.081.588 €	
LOCKHEED MARTIN*	mar-08	322.019.708 €	\$ 500.000.000

*Emisión de bonos realizada conjuntamente con otros bancos

590.101.296 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-09	104.625.701 €	\$ 152.900.000
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	90.187.491 €	\$ 131.800.000
TEXTRON	dic-09	47.899.275 €	\$ 70.000.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	oct-10	18.060.153 €	\$ 25.100.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	68.078.669 €	\$ 90.000.000
TEXTRON	dic-10	59.833.585 €	\$ 79.100.000
Total		388.684.874 €	

Grupo Crédit Agricole (incluye Calyon)

Cajas Regionales francesas (55%); cotización libre en bolsa (45%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 1.418.213.289 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon (CALYON)	mar-05	53.026.286 €	\$70.000.000
EADS (CALYON)	jul-05	145.000.000 €	
Lockheed Martin (CALYON)	jul-07	40.099.154 €	\$55.000.000
L-3 Communications (CALYON)	oct-09	67.494.600 €	\$100.000.000
Total		305.620.041 €	

Thales* (CALYON)	Enero, 2005	1.500.000.000 €	
------------------	-------------	-----------------	--

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	sep-09	25.751.957 €	\$37.500.000
L-3 Communications	sep- 2009	39.142.975 €	\$57.000.000
Textron	sep- 2009	25.751.957 €	\$37.500.000
LOCKHEED MARTIN	may-10	579.546.359 €	\$728.200.000
Total		670.193.248 €	

Thales*	dic-06	700.000.000 €	
---------	--------	---------------	--

*Emisión de bonos realizada entre cinco bancos

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2000	40.200.000,00 €
2004	120.300.000,00 €
2005	48.100.000,00 €
2006	9.100.000,00 €
2008	120.500.000,00 €
2010	104.200.000,00 €
Total	442.400.000,00 €

Natixis

Grupo Banque Populaire (35%); Grupo Caisse d'Espargne (35%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 1.291.995.985 €

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
Thales*	dic-06	700.000.000 €

*Emisión de bonos realizada entre cinco bancos

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	ene-10	220.641.816 €	\$314.900.000
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	257.355.960 €	\$376.100.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-09	99.767.346 €	\$145.800.000
TEXTRON	dic-10	153.630.862 €	\$203.100.000
Total		731.395.985 €	

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2006	700.000,00 €
2007	16.800.000,00 €
2008	241.100.000,00 €
2009	19.400.000,00 €
2010	282.600.000,00 €
Total	560.600.000,00 €

Bank of America

State Street Corporation (4,5%); Vanguard Group (3,79%); Blackrock Institutional Trust Company (2,48%); JP Morgan Chase (2,20%); Citigroup (1,66%); Goldman Sachs (1,13%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **1.288.543.293 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	128.778.123 €	\$170.000.000
Textron INC	mar-05	68.176.653 €	\$90.000.000
EADS	jul-05	99.692.614 €	\$120.000.000
Lockheed Martin	jul-07	62.882.765 €	\$86.250.000
Textron	oct-07	175.722.218 €	\$250.000.000
Alliant Techsystems	oct-10	71.952.799 €	\$100.000.000
L-3 Communications	oct-10	67.494.600 €	\$100.000.000
	Total	674.699.773 €	
Lockheed Martin*	jul-05	\$1.500.000.000	1.246.157.680 €

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	mar-05	24.000.000 €	
TEXTRON	jul-07	7.290.755 €	\$ 10.000.000
TEXTRON	nov-07	34.050.667 €	\$ 50.000.000
TEXTRON	nov-07	59.874.694 €	\$ 87.920.000
TEXTRON	nov-07	90.574.775 €	\$ 133.000.000
TEXTRON	mar-08	16.100.985 €	\$ 25.000.000
TEXTRON	abr-08	63.488.033 €	\$ 100.000.000
TEXTRON	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
TEXTRON	abr-09	11.087.945 €	\$ 14.625.000
L-3 COMMUNICATIONS	sep-09	82.406.263 €	\$ 120.000.000
TEXTRON	sep-09	51.503.914 €	\$ 75.000.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	167.627.732 €	\$ 250.000.000
	Total	613.843.520 €	

Société Générale

Groupama (4,25%); Caisse des Dépôts et des Consignations (2,25%); Meiji Yasuda Life Insurance (1,48%);
CNP Assurances (1,46%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 1.214.982.195 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	75.751.837 €	\$100.000.000
Textron INC	mar-05	30.300.735 €	\$40.000.000
EADS	jul-05	120.000.000 €	
L-3 Communications	oct-09	67.494.600 €	\$100.000.000
Total		293.547.172 €	
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Fecha	Empresa armas	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	mar-05	24.000.000 €	
L-3 COMMUNICATIONS	sep-09	39.142.975 €	\$57.000.000
TEXTRON	sep-09	25.751.957 €	\$37.500.000
Total		88.894.932 €	
Thales*	dic-06	700.000.000 €	

*Emisión de bonos realizada entre cinco bancos

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	dic-10	113.540.091 €	\$150.100.000

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2003	70.000.000,00 €
2005	53.200.000,00 €
2006	30.900.000,00 €
2007	18.100.000,00 €
2008	424.300.000,00 €
2009	34.200.000,00 €
2010	88.300.000,00 €
Total	719.000.000,00 €

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **1.108.836.714 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	106.052.572 €	\$140.000.000
Textron INC	mar-05	90.902.204 €	\$120.000.000
EADS	jul-05	145.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	51.946.632 €	\$71.250.000
Textron	oct-07	175.722.218 €	\$250.000.000
	Total	569.623.626 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	
Lockheed Martin*	jul-05	1.246.157.680 €	\$1.500.000.000

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
Textron	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
Textron	abr-09	11.068.992 €	\$ 14.600.000
Textron	nov-07	59.874.694 €	\$ 87.920.000
Textron	sep-09	51.503.914 €	\$ 75.000.000
Lockheed Martin	nov-09	167.627.732 €	\$ 250.000.000
	Total	295.913.088 €	
Lockheed Martin*	mar-08	322.019.708 €	\$ 500.000.000

*Emisión de bonos realizada entre varios bancos

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2007	84.000.000,00 €
2008	138.500.000,00 €
2009	20.800.000,00 €
Total	243.300.000,00 €

Goldman Sachs

Capital World investors (5,70%); State Street Corporation (3,92%); Citigroup (2,73%); Blackrock (2,61%); JP Morgan Chase (1,45%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 828.239.699 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	2,03%	1.333.304 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Textron	oct-07	175.722.218 €	\$250.000.000

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	nov-07	59.874.694 €	\$ 87.920.000
TEXTRON	abr-09	59.059.894 €	\$ 77.900.000
TEXTRON	abr-09	160.348.749 €	\$ 211.500.000
TEXTRON	sep-09	51.503.914 €	\$ 75.000.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	41.906.933 €	\$ 62.500.000
	Total	372.694.184 €	
LOCKHEED MARTIN*	mar-08	322.019.708 €	\$ 500.000.000
LOCKHEED MARTIN*	may-10	579.546.359 €	\$ 728.200.000

*Emisión de bonos compartida con otros bancos

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-09	47.283.427 €	\$ 69.100.000
TEXTRON	dic-09	35.513.891 €	\$ 51.900.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	74.054.463 €	\$ 97.900.000
Hanwha Corporation	jul-10	2.349.256 €	\$ 3.000.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	22.617.247 €	\$ 29.900.000
TEXTRON	dic-10	96.671.710 €	\$ 127.800.000
	Total	278.489.993 €	

State Street

Vanguard Windsor II Investor (1,44%); Putnam Equity Income (0,48%); Blackrock (0,47%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **756.442.471 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido
Lockheed Martin	jul-07	37.500.000 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresas de armamento	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	dic-09	123.306.419 €	\$180.200.000
LOCKHEED MARTIN	dic-09	39.377.994 €	\$57.547.000
Hanwha Corporation	ene-10	2.802.691 €	\$4.000.000
Poongsan Corporation	ene-10	1.121.076 €	\$1.600.000
Singapore Technologies Engineering	jun-09	8.133.562 €	\$11.400.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-09	54.742.028 €	\$80.000.000
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	250.992.199 €	\$366.800.000
TEXTRON	ene-11	174.326.347 €	\$232.900.000
Hanwha Corporation	ene-11	5.239.521 €	\$7.000.000
LOCKHEED MARTIN	mar-10	3.834.255 €	\$5.202.700
Poongsan Corporation	ene-11	1.796.407 €	\$2.400.000
Singapore Technologies Engineering	ene-11	12.649.701 €	\$16.900.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	40.620.272 €	\$53.700.000
	Total	718.942.471 €	

Barclays Bank

Blacrock (7,06%); Qatar Holding (6,76%); Nexus Capital Investing (6,30%); Legal & General Group (3,99%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 651.796.730 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	1,62%	1.064.016 €
Indra	5,15%	34.955.625 €
Inmize	(80%) a través de Indra, de quien tiene Barclays Bank tiene el 5,15%	105.884 €
Iberia mantenimiento	(6,01%) a través de Black Rock Inc del que Barclays Bank posee el 2,3%	desconocida
Total		36.125.525 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	75.751.837 €	\$100.000.000
Textron INC	mar-05	68.176.653 €	\$90.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
Instalaza	ene-07	593.978 €	
Lockheed Martin	jul-07	39.647.127 €	\$54.380.000
L-3 Communications	oct-09	67.494.600 €	\$100.000.000
Total		336.664.196 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
Textron	nov-07	8.390.084 €	\$ 12.320.000
Textron	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
Textron	abr-09	11.068.992 €	\$ 14.600.000
L-3 Communications	sep-09	82.406.263 €	\$ 120.000.000
Textron	sep-09	51.503.914 €	\$ 75.000.000
Total		159.207.009 €	

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010 de Bancos que operan en España

Año	Valor exportaciones
2001	27.200.000,00 €
2002	31.300.000,00 €
2003	22.700.000,00 €
2004	28.100.000,00 €
2010	10.500.000,00 €
Total	119.800.000,00 €

UBS Union Bank of Switzerland

Singapore Investment Corp (6,45%); BlackRock Inc (3,45%); Chase Nominees Ltd (10,95%); DTC (Cede & Co.) (7,07%); Government of Singapore Investment Corp., Singapore (6,41%); Nortrust Nominees Ltd (4,2%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 628.476.622 €

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Iberia (mantenimiento)	3,06%	desconocida

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	Marzo, 2005	75.751.837 €	\$100.000.000
Textron INC	Marzo, 2005	68.176.653 €	\$90.000.000
EADS	Julio, 2005	85.000.000 €	
Lockheed Martin	Julio, 2007	27.340.332 €	\$37.500.000
	Total	256.268.823 €	
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	nov-07	90.574.775 €	\$133.000.000
TEXTRON	abr-09	5.837.756 €	\$7.700.000
TEXTRON	abr-09	11.068.992 €	\$14.600.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	41.906.933 €	\$62.500.000
	Total	149.388.456 €	
LOCKHEED MARTIN*	may-10	579.546.359 €	\$728.200.000

*Emisión de bonos compartida entre 6 bancos

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Poongsan Corporation	nov-09	24.674.802 €	\$36.800.000
Singapore Technologies Engineering	may-09	7.472.527 €	\$10.200.000
TEXTRON	dic-09	77.186.260 €	\$112.800.000
Poongsan Corporation	abr-10	19.991.049 €	\$26.800.000
TEXTRON	dic-10	93.494.705 €	\$123.600.000
	Total	222.819.343 €	

Morgan Stanley

State Street (8,60%); Mitsubishi UFJ (22%); Blackrock (2%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **620.261.621 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	87.114.613 €	\$115.000.000
Textron INC	mar-05	45.451.102 €	\$60.000.000
EADS	jul-05	45.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	37.365.121 €	\$51.250.000
Total		214.930.836 €	

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	nov-07	8.390.084 €	\$12.320.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	167.627.732 €	\$250.000.000
Total		176.017.817 €	
Singapore Technologies Engineering*	jul-09	354.911.982 €	\$500.000.000

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	128.643.766 €	\$188.000.000
TEXTRON	dic-09	48.172.985 €	\$70.400.000
TEXTRON	dic-10	52.496.218 €	\$69.400.000
Total		229.312.969 €	

Bank of Tokio- Mitsubishi UFJ

Japan Trustee Service Bank (7,47%); Trust Bank of Japan (4,44%); Nippon Life Insurance Company (2,01%); New York Mellon (1,94%); State Street (2,8%); Toyota (1,05%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 580.570.413 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	75.751.837 €	\$100.000.000
Textron INC	mar-05	45.451.102 €	\$60.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	54.680.665 €	\$75.000.000
L-3 Communications	oct-09	28.347.732 €	\$42.000.000
Alliant Techsystems	oct-10	53.964.599 €	\$75.000.000
	Total	343.195.935 €	
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	mar-05	15.000.000 €	
Textron	abr-09	5.837.756 €	\$7.700.000
Textron	abr-09	11.087.945 €	\$14.625.000
Textron	abr-09	5.837.756 €	\$7.700.000
Textron	abr-09	11.068.992 €	\$14.600.000
Textron	sep-09	25.751.957 €	\$37.500.000
Lockheed Martin	nov-09	83.813.866 €	\$125.000.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	sep-10	14.081.273 €	\$18.400.000
L-3 Communications	sep-09	39.142.975 €	\$57.000.000
Textron	sep-09	25.751.957 €	\$37.500.000
	Total	237.374.478 €	

COMMERZBANK

Blackrock (3%); Allianz (5%); República Federal de Alemania (25%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 576.914.151 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	37.875.918 €	\$50.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	19.138.233 €	\$26.250.000
	Total	142.014.151 €	

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2003	26.200.000,00 €
2004	8.900.000,00 €
2005	40.900.000,00 €
2006	74.300.000,00 €
2007	27.000.000,00 €
2008	56.400.000,00 €
2009	85.400.000,00 €
2010	115.800.000,00 €
Total	434.900.000,00 €

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **561.299.174 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Textron INC	mar-05	45.451.102 €	\$60.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
L-3 Communications	oct-09	28.347.732 €	\$42.000.000
	Total	158.798.834 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Fecha	Empresa armas	Valor bonos	Valor original (dólares)
	mar-05	15.000.000 €	
TEXTRON	may-07	37.006.883 €	\$ 50.000.000
TEXTRON	sep-07	197.898.676 €	\$ 275.000.000
TEXTRON	abr-08	63.488.033 €	\$ 100.000.000
TEXTRON	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
TEXTRON	abr-09	11.068.992 €	\$ 14.600.000
	Total	330.300.339 €	
Thales*	dic-06	700.000.000 €	

*Emisión de bonos realizada entre cinco bancos

5. Financiación exportación armamento italiano 2000-2010

Año	Valor exportaciones
2002	500.000,00 €
2004	3.400.000,00 €
2005	41.100.000,00 €
2007	27.200.000,00 €
Total	72.200.000,00 €

RBS Royal Bank of Scotland

Her Majesty's Treasury (El Tesoro Británico) (95%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 535.149.174 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	75.751.837 €	\$100.000.000
EADS	jul-05	145.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	46.937.883 €	\$64.380.000
L-3 Communications	oct-09	28.347.732 €	\$42.000.000
Alliant Techsystems	oct-10	57.562.239 €	\$80.000.000
	Total	353.599.691 €	
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
L-3 COMMUNICATIONS	sep-09	39.142.975 €	\$57.000.000
LOCKHEED MARTIN	nov-09	41.906.933 €	\$62.500.000
LOCKHEED MARTIN	may-10	28.969.359 €	\$36.400.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	sep-10	56.401.622 €	\$73.700.000
	Total	166.420.890 €	

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	15.128.593 €	\$20.000.000

AXA

Lufthansa (10,6%); Textron (9,9%); BNP Paribas (6%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 302.878.644 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
L-3 COMMUNICATIONS	dic-09	108.457.643 €	\$158.500.000
TEXTRON	dic-09	122.485.288 €	\$179.000.000
Hanwha Corporation	sep-10	4.897.834 €	\$6.400.000
Poongsan Corporation	feb-11	67.037.878 €	\$91.500.000
Total		302.878.644 €	

Credit Suisse

Crescent Holding (6,6%); Qatar Investment (6,16%); Dodge & Cox (3,03%); Franklin Resources (3%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS 266.565.594 €

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	106.052.572 €	\$140.000.000
Textron INC	mar-05	45.451.102 €	\$60.000.000
Total		151.503.674 €	

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Fecha	Empresa armas	Valor bonos	Valor original (dólares)
TEXTRON	feb-08	67.805.804 €	\$ 100.000.000
TEXTRON	abr-09	5.837.756 €	\$ 7.700.000
TEXTRON	abr-09	11.068.992 €	\$ 14.600.000
Total		84.712.552 €	

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	sep-09	8.721.329 €	\$ 12.700.000
Singapore Technologies Engineering	dic-09	2.052.826 €	\$ 3.000.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-09	13.138.087 €	\$ 19.200.000
Singapore Technologies Engineering	ene-11	598.802 €	\$ 800.000
Hanwha Corporation	ene-11	5.838.323 €	\$ 7.800.000
Total		30.349.368 €	

Allianz

BlackRock (5,03%); AXA (2,96%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **240.261.532 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	oct-09	8.706.803 €	\$12.900.000
LOCKHEED MARTIN	sep-10	112.114.487 €	\$146.500.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	79.046.899 €	\$104.500.000
Poongsan Corporation	dic-10	14.901.664 €	\$19.700.000
TEXTRON	dic-10	25.491.679 €	\$33.700.000
	Total	240.261.532 €	

Invesco

Black Rock (2,49%); Goldman Sachs (2,61%); State Street (3,71%); JP Morgan Chase (4%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **178.367.090 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	dic-09	36.608.731 €	\$53.500.000
ALLIANT TECHSYSTEMS	dic-10	50.605.144 €	\$66.900.000
TEXTRON	dic-10	84.266.263 €	\$111.400.000
Singapore Technologies Engineering	feb-11	6.886.951 €	\$9.400.000
	Total	178.367.090 €	

Bayerische Landesbank

Propiedad del Estado alemán

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **150.216.251 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	37.875.918 €	\$50.000.000
EADS	jul-05	85.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	27.340.332 €	\$37.500.000
	Total	150.216.251 €	

ABN Amrobank

Propiedad del Banco Santander, RBS y Fortis

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **145.000.000 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
EADS	Julio, 2005	145.000.000 €
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

Dresdner Kleinwort Wasserstein

Propiedad de Commerzbank

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **120.000.000 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
EADS	jul-05	120.000.000 €
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

Lloyds Banking (Lloyds TSB Bank)

Her Majesty's Treasury (El Tesoro Británico) (65%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **115.325.284 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	37.875.918 €	\$50.000.000
Lockheed Martin	jul-07	35.542.432 €	\$48.750.000
	Total	73.418.351 €	
Thales*	Enero, 2005	1.500.000.000 €	

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

3. Emisión de acciones y bonos armados 2005-2010

Empresa armas	Fecha	Valor bonos	Valor original (dólares)
LOCKHEED MARTIN	nov-09	41.906.933 €	\$62.500.000

West LB

Propiedad del Estado alemán

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **110.216.251 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	mar-05	37.875.918 €	\$50.000.000
EADS	jul-05	45.000.000 €	
Lockheed Martin	jul-07	27.340.332 €	\$37.500.000
	Total	110.216.251 €	

General Electric

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **85.966.959 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Alliant Techsystems	Octubre, 2010	50.366.959 €	\$70.000.000

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
ALLIANT TECHSYSTEMS	mar-09	35.600.000 €

AIG

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **57.626.081 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
LOCKHEED MARTIN	sep-10	57.626.081 €	\$75.300.000

Merrill Lynch

Propiedad de Bank of America

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **45.451.102 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Textron INC	mar-05	45.451.102 €	\$60.000.000

Grupo Banco Espirito Santo

Crédit Agricole (20%); Portugal Telecom (2,62%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **25.792.000 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armas	Participación accionarial	Valorización según ventas
Aernnova	26%	25.792.000 €

Sovereign Bank

Comprado por el Banco Santander en 2008

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **18.937.959 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido	Valor original (dólares)
Raytheon	Marzo, 2005	18.937.959 €	\$25.000.000

RaboBank

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **4.904.473 €**

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos	Valor original (dólares)
Singapore Technologies Engineering	nov-10	4.904.473 €	\$6.700.000

Bankinter

Jaime Botin (23%); Credit Agricole (20%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **2.762.310 €**

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armamento	Fecha	Crédito concedido
Instalaza	dic-07	852.310 €

4. Fondos de inversión con acciones y bonos armados 2009-2011

Empresa armas	Fecha	Valor acciones y bonos
EADS	jun-10	30.000 €
ITT	mar-10	20.000 €
THALES	jun-10	360.000 €
THALES	oct-10	1.300.000 €
Textron	feb-11	200.000 €
Total		1.910.000 €

Clearstream Banking

Propiedad de Deutsche Börse (Atticus 9%, The Children's Investment 10%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **1.444.960 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	2,20%	1.444.960 €

Mellon Bank

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **1.398.984 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	2,13%	1.398.984 €

Bank Leu

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS **794.728 €**

1. Participación accionarial

Empresa de armamento	Participación accionarial	Valorización según ventas
Amper	1,21%	794.728 €

ING Bank

ING Trust Office (99%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS desconocida

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

Medio Banca

Unicredit (20,54%), Grupo Fondiaria- Sai (9,10%), Financière du Perguet (14,24%), Gruppo Groupama (11,69%)

INVERSIÓN TOTAL EN ARMAS desconocida

2. Crédito a empresas de armamento 2005-2010

Empresa de armas	Fecha	Crédito concedido
Thales*	ene-05	1.500.000.000 €

*Préstamo concedido entre varios bancos del que se desconoce el desglose

INTERMEDIÀRIES FINANCERES DE LA BANCA ARMADA ESPANYOLA

Madrigal Participaciones. Caja España 34,81%; Caja Duero 30,87%; Caja Burgos 14,30%; Caja Segovia 7%; Caja Círculo de Burgos 6,78%; i Caja Ávila 6,24%

Liquidambar. Caja Burgos 13,33%; Unicaja 13,33%; Cajasol 13,33%; Sa Nostra 13,33%; CAM 13,33%; EBN Banco de Negocios 6,66%

Carisa (Compañía Andaluza de Rentas e Inversiones, S.A.). Cajasol 60,01%; Unicaja 33,39%

Grupo Isolux Corsan. Construction Investments SARL 53,67%; Cajasol SAU 15,61%; CCM Corporación 12,11%; Cartera Perseidas 10%; Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Navarra 6,11%; Charanne BV 2,5%

Oesia. CAN 38,2%; CCM Corporación 36,1%; Caja Granada 9%; Banca Cívica 6,2%; CAI 1%; Almagro Asesores 2,5%; Barin Iberia 1,4%; Accionistas particulares 6,5%

Vector Capital. Caixa Penedès 100%

Fonts

- Einforma, consultat el 10/11/2011
- Caixa d'Estalvis del Penedès. Comptes Anuals de l'exercici acabat el 31 de desembre de 2010 i Informe de Gestió, juntament amb l'Informe de Auditoria. Disponible a <https://www.caixapenedes.com/repdoc/68641-20110531125905.pdf>
- http://www.oesia.com/estructura_accionarial consultado el 10/11/2011
- <http://www.isoluxcorsan.com/es/nuestro-grupo/accionistas/> consultat el 10/11/2011
- <http://www.madrigalparticipaciones.com/main.htm>, consultat el 13/01/2012
- <http://www.europistas.es/pdf/Folleto%20OPA.pdf>, consultat el 14/11/2011 i consultat el 13/01/2012

DIRECTORI DE LES EMPRESES D'ARMAMENT

1	ACITURRI	Espanya (Burgos)	Disseny i fabricació de revestiments, estructures metàl·liques, carcasses de motor i altres aeroestructures que formen part de diversos programes militars com Eurofighter, A350, A400M o EFA 2000D
2	AERNNOVA	Espanya (Madrid)	Fabricació d'estructures metàl·liques amb fuselatges, ales d'helicòpter o avions com l'A400M (10% en Producció militar)
3	ALESTIS (ANTES SACESA)	Espanya (Sevilla)	Components en fibra de carboni per a l'avió militar A400M, panells i embalatges.
4	ALLIANT TECHSYSTEMS	Estats Units	Disseny i construcció d'avions comercials i militars, vehicles de llançament espacial. Provisió de munició per a les forces armades nord-americanes i les seves nacions aliades. Producció de munició de precisió avançada i nous sistemes d'armes de foc. Sistemes de propulsió de míssils estratègics i de defensa a més de satèl·lits.
5	AMPER	Espanya (Madrid)	Equips electrònics i sistemes de comunicació per a Defensa. Especialitzat en radiocomunicacions militars a més de sistemes per a la protecció d'infraestructures i control de fronteres.
6	BABCOCK INTERNATIONAL	Regne Unit	Desenvolupament de submarins nuclears a més de vaixells de guerra. Manteniment de bases navals, instal·lació de bases nuclears i entrenament de vol militar.
7	BAE SYSTEMS	Regne Unit	Fabricació de productes aeroespacials, míssils i submarins nuclears a més de serveis de terra i armament.
8	BOEING	Estats Units	El major fabricant d'avions i equips aeroespacials del món. Fabrica, entre altres, l'avió F-18 de l'Exèrcit de l'Aire. També ha participat en el desenvolupament i producció dels míssils nuclears Minuteman.
9	BULL	França	Tecnologies per a la construcció d'infraestructures obertes, solucions de computació d'alt risc, plantes d'energia de computació, sistemes d'emmagatzematge i solucions de seguretat.
10	CAF	Espanya (Guipúscoa)	Carros de combat i blindatges (5% en producció militar).
11	EADS	Països Baixos	Avions de combat, aeronaus, helicòpters i míssils militars (86% en producció militar).
12	EMTE SISTEMAS	Espanya (Barcelona)	Instal·lacions de radio per a navegació aèria (15% producció militar).

13	FINMECCANICA	Itàlia	Fabricació d'avions de transport tàctic complets, avions de combat i vehicles aeris no tripulats per a aplicacions militars. Desenvolupament i producció de sistemes de míssils (inclosos els nuclears), torpedes d'artilleria naval i vehicles blindats.
14	GAS GAS MOTOS	Espanya (Girona)	Motocicletes tot-terre per a l'exèrcit (3% en producció militar).
15	GENCORP	Estats Units	Components aeroespacials, sistemes d'extinció d'incendis i sistemes d'armament per al Departament de Defensa i els seus principals clients incloent míssils d'atac estratègic, tàctic i de precisió, sistemes de míssils de defensa, sistemes de propulsió, sistemes de precisió bèl·lica i productes espacials de metall.
16	GENERAL DYNAMICS	Estats Units	Blindatge, camions, canons, armes lleugeres, bombes, submarins nuclears i sistemes de guia de míssils nuclears (100% en producció militar).
17	HANWHA CORPORATION	Corea del Sud	Armes de foc de defensa, equips d'artilleria, màquines i equips de control de disturbis, fusibles, propulsors, armes de foc de càrrega de línia, camions militars, obusos, vehicles blindats, tancs, vaixells de guerra, equips antibales i tot tipus d'explosius.
18	HISDESAT	Espanya (Madrid)	Sistemes de comunicació per a satèl·lit aeronàutic i espacial.
19	HISPASAT	Espanya (Madrid)	Informació militar via satèl·lit (10% en producció militar).
20	HONEYWELL INTERNATIONAL	Estats Units	Unitats aeroespacials, solucions de control i automoció, sistemes de transport i materials especialitzats a més del manteniment d'armes nuclears com la Trident II.
21	IBERIA MANTENIMIENTO	Espanya (Madrid)	Participació en programes militars de manteniment i reparació d'avions de l'armada i de l'Exèrcit de l'Aire.
22	INDRA	Espanya (Madrid)	Electrònica militar, simuladors de vol, sistemes de tir i defensa electrònica. Producció del Eurofighter, fragates F-100 i helicòpters Tigre (40-60% en producció militar).
23	INMIZE	Espanya (Madrid)	Fabricació de míssils per a avions, helicòpters i vaixells de guerra (com per exemple el míssil de creuer Meteor KEPD-350).
24	INSTALAZA	Espanya (Madrid i Saragossa)	Armes lleugeres, projectils, bombes de dispersió i municions.
25	ITT CORPORATION	Estats Units	Programes espacials d'aeronàutica militar i comercial. Comunicació i integració de sistemes de comunicació.
26	JACOBS ENGINEERING	Estats Units	Especialització en consultoria científica, instal·lacions tècniques i de manteniment de tot tipus d'equipament aeroespacial i de defensa.
27	L-3 COMMUNICATIONS	Estats Units	Provisió de serveis de logística per a aereaus, manteniment i servei de suport logístic per a l'Exèrcit. Producció a l'àrea de la seguretat, detecció, microones, antenes i sensors.
28	LARSEN & TOUBRO	Índia	Disseny i qualificació sísmica de bombes, torres de refrigeració, construcció i muntatge de serveis per a projectes d'energia nuclear. Participació i construcció del futur submarí nuclear de la marina índia.
29	LOCKHEED MARTIN	Estats Units	Un dels majors fabricants d'armes del món. Fabricació d'avions, vehicles terrestres, míssils nuclears i armes guiades, míssils de defensa, sistemes navals, sistemes de radar i satèl·lits.
30	MAXAMCORP S.L	Espanya (Madrid)	Fabricació de tot tipus d'explosius militars a través de la seva filial EXPAL.
31	MCDERMOTT	Estats Units	Ofereix serveis d'enginyeria i construcció. També proporciona sistemes submarins, conduccions i instal·lacions de produccions fixes i flotants. Explotació i gestió de laboratoris d'armes nuclears a més del subministrament de components nuclears. Va ser membre integrant del consorci que va desenvolupar les bombes nuclears Nagasaki i Hiroshima.
32	NORTHROP GRUMMAN	Estats Units	Proporciona productes, serveis i solucions per als sectors aeroespacials, electrònic, sistemes d'informació i construcció naval. Producció i manteniment de míssils nuclears.

33	POONGSAN CORPORATION	Corea del Sud	Fabricació de la majoria de productes de municions per a l'Exèrcit de Corea del Sud. Fabricació de municions per a armes petites, anti-aèries o mitjans de gran dimensió. Producció de càrregues propulsores, peces de munició i productes de precisió.
34	RAYTHEON	Estats Units	Especialitzada en mercats de defensa i seguretat nacional. Ofereix serveis d'electrònica, integració de sistemes per a missions, sistemes d'intel·ligència, comunicacions i control. Producció de míssils de defensa, de guerra i nuclears.
35	ROLLS ROYCE	Regne Unit	Fabricació de motors d'aeronaus i turbines navals. Sistemes d'alimentació integrats per a l'ús per terra, mar i aire. Desenvolupament de submarins nuclears per a la marina britànica.
36	SAFRAN	França	Especialista en sistemes de optrònica i equip, periscopis, càmeres infraroges i binoculars. Sistemes de navegació per al transport militar i avions de combat, helicòpters, vaixells de guerra, submarins, vehicles blindats i sistemes d'artilleria. Construcció del nou míssil nuclear M51.
37	SERCO	Regne Unit	Investigació, disseny i producció d'armes atòmiques. Transport de magatzems, líquids i municions. Singapur. Fabricació de míssils, sistemes d'armes, helicòpters, avions militars, mines i vaixells de guerra.
38	SINGAPORE TECHNOLOGIES ENGINEERING	Espanya (Madrid)	Producció: Varietat de plataformes i sistemes d'armes i de protecció. Sistemes de combat i comunicacions tàctiques (85% en producció militar).
39	TECNOBIT	Estats Units	Especialitzat en el sector aeroespacial i de defensa. Produeix munició de dispersió i és l'únic fabricant nord-americà que produeix mines antipersonal.
40	TEXTRON	França	Fabricació de sistemes d'informació per als mercats de defensa i seguretat a partir d'equips i components de telecomunicacions en satèl·lits i avions no tripulats (65% en producció militar).
41	THALES	Francia	Fabrica sistemas de información para los mercados de defensa y seguridad a partir de equipos y componentes de telecomunicaciones en satélites y aviones no tripulados (65% en producción militar).

Fonts

- Directori d'Empreses i Indústries Militars del Centre Delàs (2012), disponible a: http://www.centredelas.org/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=101&lang=es, consultat el 17 de febrer de 2012;
- Gelder, Ja Willem van, Petra Spaargaren i Roderick Bouwers (2011) «Negocios sucios, bancos españoles que financian armas», disponible a <http://www.bancalimpia.com/pdf/negocios-sucios.pdf>, consultat el 17 de febrer de 2012;
- i les següents pàgines web d'empreses d'armament: www.aciturri.com, www.tecnobit.es, www.stengg.com, www.serco.com, www.safran-group.com, www.raytheon.com, www.poongsan.co.kr, www.maxam.net, www.lockheedmartin.com, www.l-3com.com, www.jacobs.com, www.itt.com, www.honeywell.com, www.english.hanwhacorp.co.kr, www.gencorp.com, www.finmeccanica.it, www.bull.es, www.boeing.com, www.babcock.co.uk, www.amper.com, www.atk.com, www.alestis.aero, consultades el 14 i 15 de febrer de 2012.

INFORME

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

- 1. INFORME 2007**
Exportacions espanyoles d'armament 1997-2006
Tica Font
Juny de 2008
- 2. INFORME 2008**
Exportacions espanyoles d'armament 1998-2007
Tica Font
Octubre de 2008
- 3. INFORME Núm. 3**
La despesa militar de l'Estat espanyol per a l'any 2009
Pere Ortega
Novembre de 2008
- 4. INFORME Núm. 4**
Aliança de barbàries Afganistan 2001-2008. 10 raons per qüestionar (i repensar) la implicació estrangera
Alejandro Pozo Marín
Desembre de 2008
- 5. INFORME Núm. 5**
Despesa i R+D militar en els pressupostos de l'Estat espanyol any 2010
Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2009
- 6. INFORME Núm. 6**
Exportacions espanyoles d'armament 1999-2008
Tica Font i Francesc Benítez
Març 2010
- 7. INFORME Núm. 7**
La veritat de la despesa militar espanyola 2011. Despesa i R+D militar en temps de crisi
Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2010
- 8. INFORME Núm. 8**
Exportacions espanyoles d'armament 2000-2009
Tica Font
Febrer 2011
- 9. INFORME Núm. 9**
El controvertit comerç d'armes espanyol, un negoci secret 2001-2010
Tica Font i Francesc Benítez
Octubre de 2011
- 10. INFORME Núm. 10**
Escut antimíssils a la base de Rota. Un pas més en la militarització mundial
Teresa de Fortuny i Xavier Bohigas
Febrer de 2012
- 11. INFORME Núm. 11**
La Banca Armada. Inversions explosives dels bancs i caixes. Rànquing de la banca armada a Espanya
Jordi Calvo Rufanges
Març de 2012

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

Justícia i Pau, Rivadeneyra 6, 10è · 08002 Barcelona · T. 93 317 61 77 · F. 93 412 53 84

www.centredelas.org · info@centredelas.org · delas@justiciaipau.org

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

Grafisme: col·laboració de la Fundació Tam-Tam